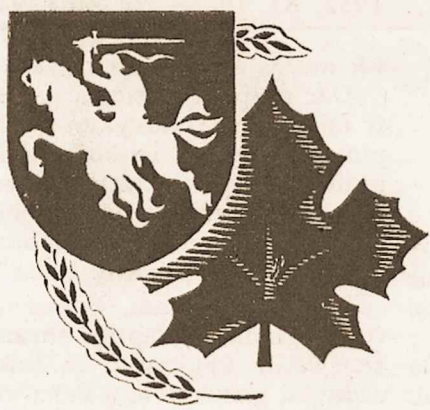

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa
A D R E S A S:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 46 (292) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1952 m. LAPKRIČIO - NOVEMBER 19 d.

PRICE 10 ct. XII METAI

Pasaulinė įvykių savaitė

DIDELĖS TARPTAUTINĖS PAINIAVOS

Paskutiniiais laikais pradėjo reikštis vis didėjanti tarptautinė painiava. Nenuostabu, kad ir VLIKE nesutariama. Matyti, kad žmonija neranda tvirtesnės orientacijos. Stipriai veikia destrukcija keliančios jėgos, kurias sudaro jokių kompromisų nepripažįstantieji. Kraštutinumai tiek bando įsivyrtauti, kad vidurinės, linkusios susitarimo keliu rasti išeitį, jėgos neatlaiko kraštutinių ir todėl tenka kankintis ir tūpčioti vietoje, nerandant po žityvios išeities.

...Paskutiniu metu

EUROPOS SUSIDERINIMO STABDŽIU ATSIŠTOJO PRANCŪZIJA,

kuri tebeserga Vokietijos atsigavimo baime. Veltu ir Churchillis net viešai prancūzus įkalbinėja susiprasti ir susivadyti. Prancūzai, kaip karo ir pirmiaisiais pokariniiais metais, yra linkę kooperuoti su Sovietais, negu su Vokietija. Tas sąvaine stabdo Europos vienybės sudarymą ir, kas svarbu, Europos gynimo organizavimą.

JUNGTINĖSE TAUTOSE TAIP PAT NEJUDAMA IŠ VIETOS.

Komunistų užsispyrimas dėl karo belaisvių grąžinimo stabdo Korejos karo baigimą. Tiesa, komunistų pastangos sulaužyti frontą ir tuo paspausti JT O pilnatį daryti sovietams nuolaidas, nepasisekė. Gal dėl to, atrodo, lyg ir linkstama į susitarimą. Komunistų lagery, gal, dėl to pasireiškė, kas jiems neįprasta, nesiderinimas. Štai, Kanados komunistų vadas Endicott savo „Newsletter“ įrodinėja, kad raudonieji sutinka su savanoriška karo belaisvių repatriacija, o tų pat komunistų „Laisvė“, rašydama apie derybas JTO pilnaty, pastebi, kad Sovietų Sąjunga iki šiol reikalauja grąžinti visus belaisvius. Dėl to JTO pilnaty ir vyksta derybos.

Vakariečiai tebesilaiko nusistatymu, kad prievartos neturi būti, o Maskva reikalauja prievartos. Bet, kaip rodo Endicott pasisakymas, matyti, komunistų jau yra sugalvotas naujas aiškinimas: esą komunistai sutinka su laisvu apsisprendimu, tiksliai nesutinka. ... su Amerikos padarytu skriningu. ... Bet gi, astakant į tai, reikia pasakyti, kad Amerika sutinka, kad atsiklausimą daryti tarptautinė komisija. Todėl Amerikos „skrynningas“ yra tiksliai naujas komunistų prasiimanymas.

DĖL KOMUNISTŲ INFILTRACIJOS TYRINĖJIMO TRAGEDIJA

ištiko JTO juriskonsultą Feljerį, kuris po apklausinėjimų iššoko iš 12 augšto ir užsimušė. Tai komunistams naujas arkliukas, kad niekas jų daugiau nekludytų.

Vienų iš pagrindų JTO pilnaties neveiklumo esanti ir JAV prezidento, bei valdžios kitimas. JTO negali tvirtiau pajudėti, kol nepaaiškės Amerikos naujosios valdžios nusiistatymas. O naujasis prezidentas paims valstybės vairą tik-tai sausio mėnesį.

SVARBIAUSIU SAVO ATSTOVŲ EISENHOWERIS PASKYRĖ BANKININKĄ DODGE.

Šiandien Trumanas tariasi

su Eisenhoweriu ir, spėjama, kai kas po šių pasitarimų jau paaiškės.

Vis dar yra aktuali JAV valdžios permaina. Dėl to yra nemaža susirūpinimo. Vieni daug gera laukia, kiti daug bloga. Galimas dalykas, kad tiesa bus per vidurį. Bet numatomasis JAV biudžeto sumažinimas jau atsiliepia net Kanadoje. Pav., kaip kurie užsakymai jau sulaikomi vykdyti.

Kol kas vykdomi demokratų planai.

JAPONIJAI AMERIKA PASKOLINO 65 LAIVUS SAU GOTI PAKRANTEMS.

Šia prasme ir Kanada stipriai išpareigojo: sekančiais metais pagal Atlanto pakštą ji pasižadėjo gynybos reikalus išleisti 2 milijardus ir pastatyti 12 eskadrilių sprausminių lėktuvų.

Vokietijos politines nuotakas tebejudina Saaro klausimas. Nors Hoffmann'o vyriausybės šio mėnesio gale paskirti rinkimai prie prancūzų vokiečių santykių pagerinimo prisiėdėti negalėjo, tačiau oficialiuose abiejų kraštų sluogsnuose nenorima prisipažinti, kad pirmas bandymas spręsti teritorinius ginčus taikos ir europinio priklausomumo dvasioje nepavyko. Šiandieną yra aišku, kad vokiečių-prancūzų susipartinimo nepasiekus, kalbos apie Europos susijungimą yra neprasmingos. Todėl nežiūrint nesėkmių, Adenauer'is ir Schuman'o susirašinėjimas tebeaiškomas paslaptį, kas tik pabrėžia, kad derybos yra pertrauktos, bet nenutrauktos.

Pirmos derybų fazės nesėkmė glūdi prancūzų baimeje, kad vokiečiams atgavus Saarą, jie taps per daug stiprūs ir nustums pirmu smuiku norinčius Europoje groti prancūzus ir savo šešėli. Todėl prancūzai ne patenkinti ir JAV, kurios skubina Vokietijos apginklavimą grąšindamos Bonn'ą padaryti savo pirmuoju sąjungininku Europoje. Šis Quai d'Orsay reikišamas nepasitenkinimas ryškiai buvo pabrėžtas ne tik prezidento kalbos atidarant naują elektros jėgainę, bet taip pat ir Charlie Chaplain'o apdovanojime. Nes jeigu Vincent Auriol prašė nepamiršti Prancūzijos darbų, kuriuos ji atliko vadovaudamasi ne tiek savo, kiek bendraisiais visų tautų interesais, tai Charlie Chaplain'o pakėlimas į prancūzų leģiono karininkus buvo pabrėžimas, kad šioje žmogaus teisių gimtineje ir šiandieną va dovaujamasi kitokia verčių gradacija, negu užjūryje. Tad ir naujo JAV prezidento žodžius Prancūzijai tenka vertinti, kaip norą neleisti atsiradusiems nuomonių skirtumams nesusiderinti.

Šiame sąryšyje todėl yra su prantamas ir tas aidas, kurį prancūzų sąmonėje sukėlė sovietų komunistų kongreso proga Stalin'o pasiūlymas. Herriot žodžiai: „Aš tikėjau, kad sovietų draukystė yra būtina taikos pusiausvyrai. Aš tikiu tuo ir dabar.“ nėr tik jo vie no specifinis nusistatymas.

Nepasitikejimas Vokietija yra didelis.

KANADOS SOSTINĖ APLANKĖ DB UŽSIEIŲ REIK. MINISTERIS.

Ottawoje Edenas tarėsi su Kanados vyriausybe ir viename klube turėjo pranešimą, kur pasisakė apie darbų JTO pilnaty, tarp kita pažymėjęs, kad demokratijos negali sutikti su piverstiniu grąžinimo principu.

BET YRA IR GERŲ PROŠVAISČIŲ

Irano valdžia pasiūlė britams naują atsilyginimo principą už nusavinimus — tokį pat, koks buvo taikomas pačios Anglijos nusavinamai pramonei.

Graikijos rinkimai davė vienybės partijai absoliutinę atsvotvą. Lyderiui marš. Papavecu pavesa sudaryti kabinetą. Komunistai prarado visus turėtus 9 atstovus.

— Tailande — Siame susektas komunistinis sąmokslas. Padarius krātą pas sąmokslininkus, rasta daug Rusijos ginklų.

— JAV seimo narys Seler

pasiūlė naują įstatymą, kuriuo Amerika turėtų išleisti naujus 300.000 imigrantų iš Europos.

— Maskva vilioja Iraną pasirašyti su ja nepuolimo sutartį ir už tai prašo jai perleisti Kaspijos pakrančių žvejybą.

— JAV griežtai pareikalavo iš Rusijos grąžinti 200 karų metu paskolintų laivų.

— Vengrijoje vyksta nepatenkintų sovietine okupacija masiniai trėmimai.

— Eniwetoko saloje JAV išbandė vandenilinę bombą ir ruošia naujus atominės energijos fabrikus.

DĖL L. ENCIKLOPEDIJOS.

Čikagoje lankėsi L. Enciklopedijos leidėjas p. J. Kapočius ir aiškinosi su „Draugo“ ir „Naujienu“ redaktorais p. Šimučiu ir p. Grigaičiu. Teko patirti, kad klausimai visai išsiaiškinti ir abu redaktoriai su leidėju visiškai sutarė.

RAŠO NL KORESPONDENTAS EUROPOJE.

Nors Bonn'os vyriausybė daro ir dideles pastangas įnešti į nuoširdų, lygiateiskumą pagrįstą bendradarbiavimą su savo kaimynais, tačiau seni resintimentai tebeveikia ir vakarykščiai priešai tik labai nenoriai ir atsargiai sutinka priimti Vokietijos ištientą ranką. Nuoširdiems ir draugiškiems santykiams išsivystyti labai trukdo Bonn'ai kai kurių buvusių karikių išsišokimai, kurie labai kenkia Adenauer'io vyriausybės vedamam Europos integracijos poltiikui. Nes ne vienas vokiečių kaimynas, išgirdęs buv. gen. Ramcke's žodžius, kad „buvę SS daliniuose gali didžiuliotis, jei jie būvę įtraukti į juodus karo nusikaltėlių sąrašus“, nes esą „ateity, gal būt, šie sąrašai būsią garbės sąrašais“, pasijunta labai neįjaukiai projektuojamojo Vokietijos atginklavimo atžvilgiu. Svarbiausi vokiečių-prancūzų nesutarimai Saaro klausimu yra ūkinio pobūdžio. Prancūzija karo eigoje okupavus Saarą, sudarė su juos sutartis, pagal kurias Saaro ūkis su jo akmenine anglimi savo esmėje yra sujungtas su prancūzų ūkiu.

Bonn'a reikalauja šių sutarčių revizijos,

siekdama, kad Schuman'o pasiūlytas Saaro europiejizavimas apimtų ir ūkinę sritį. Prancūzai tačiau su šiuo sutinka tik su ta sąlyga, kad vokiečių

reikalaujamas Saaro ūkinis „europiejizavimas“ įvyktų tik po to, kai Europa bus ūkiškai susijungusi.

Su juo rišasi glaudžiai visa eilė europiejiškos reikšmės klausimų. Pirmoje vietoje tai liečia Europos gynimo bendro menės sutartį. Nors juridiškai ši sutartis nieko bendro su Saaro derybomis ir neturi, tačiau aišku, kad Europos kariuomenės įsteigimas, nesant tikro pasitikėjimo tarp partnerių, laikysis ant labai silpnų pagrindų. Bonn'os opozicija — SPD — jau dabar akcentuoja, kad ji „kovos visomis jėgomis prieš sutarčių ratifikavimą ir rūpinis, kad Saaro klausimas nebūtų išimtas iš dienotvarkės“. Iš to matyti, kad yra pavojaus, jog vokiečių — prancūzų susipartinimui pasiekti nepavyks, gali griūti visas taip gražiai pradėtas statyti Europos susijungimo rūmas.

Tačiau ne vien Saaras Adenauer'iu kelia rūpesčių. Visai nelaukiant pradėjo naukis dangus ir visai kitoje horizonto pusėje. Kaip žinoma, seniai Vokietija pasirašė su Izraeliu sutartį, pagal kurią Vokietija išpareigojo per eilę metų atsilyginti už žydų persekiojimus nacių laikais. Šios sutarties ratifikavimas buvo užtikrintas, nes (kas Bonno retai pasitai-ko) tiek pozicija, tiek opozicija su šia sutartimi sutiko. Taip pat ir visa pasaulio viešoji opinija užgyrė vokiečių vy-

VILNIAUS RADIJA KLAUSANT

Kovarskas. Kolchozo „Nugalėtojas“ pirm. Bal. Danisevičius per 3 kolchozo gyvavimo metų suodė Kremliaus gyvenant patį „didįjį kolūketį“. Savo kolchoze šiemet pavyko 5—6 centn. iš ha gauti daugiau nei pernai. Pradedant plytine ir baigiant meniniais filmais, kolchozas nieko nereikalingas. 9 sodybas jau nugriovė ir benamus suvarė į centrinę gyvenvietę. Už darbdienį moka 1 kg jабų, 2 kg bulvių ir 2 rub. pinigais, taip kad didelės šeimos galvai visi nariai badu negali išmirti; tas galėtų atsitikti to paties raj. Petro Cvirkos kolchoze, nes ten teduoda 2½ kg duoninių grūdų. Bet jei taip arš, kaip artojai Balamutas ir Kalunda, tai ir ten pakils derlius, nebus sotūs, bet badu nemirsia.

Druskininkai. M. Melnikaitės kolchozo pirm. Jono Skorubskas apsarvė 19-jo suvažiavimo nutarimus, užaugino

gerą derlių, už darbdienius išdavė po 5 kg grūdų, išsivano-ejo naujoji pirtij ir pasiuntė Stalinui laišką, kurio jis niekuomet negaus.

Kaunas. Nemuno krantuose turbinų fabrikų „Pergalė“, „Glavturbinpromog“ direktorius atvežė pervežama raudonąją vėliavą ir įteikė direktoriui Surkov, kuris ją perdavė kom. pirmininkui Kostrikov. Fabrike statomos turbinos siunčiamos į Baškiriją, Baku, „stalininėms statyboms“.

Klaipėda. Andrej Kiženko dėka, šiandien Murmanske, Rygoj, Odesoj ir kitur veikia Klaipėdą gaminti auto-mašininiai keltuvai.

Rusnė. Telmano vardo žvejų artelės nariai Vestfalas, Kučinskas ir Vismačiukas iki spalio 7 d. sugaus ir 1953 m. pirmo pusmečio žuvis. Arteliai suteiktas milionieriaus vardas.

Verkiai. Popieriaus fabriko racionalizatorius Nakevičius su ramino stach. Michailą Aleksandrova, Tatjaną Bikovą, kad nėra reikalo nerimauti — į Verkius amerikiniai milionieriai neatsibels. Fabrikas dukart įaudinosi dėl Stalino albos susirinkimuose, dėl to tepagėję vos 3 tonas žaliavų sutaupyti.

Raseiniai. Nusipelnęs respublikos gydytojas Kovaliauskas profesiją verčiasi virš 50 m. Anksčiau jis mažą kreipdavo dėmesio į ligonius, nes jie vis tiek buvo pasmerkti mirti. Smetoniniais laikais jis gydydavo tik pinigų turinčius. Mėgino ir kovoti už socialinės apsaugos pagerinimą, bet buržuajai jo nepaisė. Dabar Raseiniuose ligoninių turis 100 lovų ir 15 vėinių gydytojų.

Vilnius. „Punktuko“ fabriko stach. Paplov ir Černigov įvyko po 4 normas. Už dujinių ir oro ventiliatorių gaminimą fabrikas gavo pereinamą vėliavėlę.

Vilnius. Suvažiavimo nutarimų pagauti, miesto akrobatai suruošė varžybų pirmenybes. Lajbėjo Gusev ir Tak, abu universiteto studentai. Vilniaus „Spartakas“ visasąjunginėse b klasės futbolo pirmenybių varžybose išplėšė antrą vietą. Pernai antrą vietą turėjo Rygos „Dauguva“.

Vilnius. V. Damos Teatro vyr. režisiorius J. Grybauskas, laureatas, į Lit. ir Meno dekadą Maskvoj vyks su P. Cvirkos „Žemės maitintoja“, Gužaičio „Kalvio Ignoto teisybė“, „Anksčiu ryteliu“, pjese iš kolchozininkų gyvenimo. Į V. Dramų grįžo Maskvoj Lunačevskio vardo mokyklą baigęs aktorių kolektyvas.

GINNAZIJAJAI REMTI KOMISIJA

prie Kanados Kr. V-bos prašo visus Kanadoje esančius rėmėjus, kam sąlygos leidžia, rėmėti iki gruodžio mėn. 8 d., nes norima atsiskaityti dar prieš šventes su gimnazija. Būrelių vedėjai su k-jos išd. atsiškai iki gruodžio 10 d.

Prašomi susirūšti su k-jos išd. Pr. Šimelaičiu šie pp. J. Irlikis, Petras Beleckas ir p. Kazys Rimkevičius iš Sudburio.

Kartu k-ja prašo naujus būrelių organizuotojus neardyti iki šiol veikusių būrelių naujai organizuojamų naudai. Yra pakankamai lietuvių, kurie gali ir nori prie šio darbo prisidėti, tik reikia juos aplinkyti — pakalbinti.

TAUTOS FONDO

Gauta iš: Hamilton, Ont., aukų 43,84 dol.; vakaro pelno ir aukų 151,50 dol.; už L. Pasus ir ženklus 95,50 dol. Viso 290,84 dol.
Tillsonburg, Ont., ūkininkų klubo 47,30 dol.
Sault Ste-Maire, Ont. Už L. Pasus ir ženklus 13,00 dol.
Montreal Que. Jonas Gaudzė surinko už L. Pasus ir ženklus 95,75 dol.
Windsor Ont. Už L. Pasus ir ženklus 16,00 dol.
Toronto Ont. Už L. Pasus ir ženklus 106,50 dol. p. J. Beržinskas savo bute surinko su tinkant 1951 Naujuosius Metus 20,00 dol.
Winnipeg, Man. Aukų lapuose 89,75 dol.; už L. Pasus

ir ženklus 110,25 dol. Viso 200,00 dol.
London Ont. Aukų 22,20 dol.; L. Pasus ir ženklus 15,25 dol. Viso 37,45 dol.
Crows Nest Ross, Alta. K. L. Bendruomenės Apylinkės nariai 20,00 dol.
St. Catharines, Ont. Už L. Pasus ir ženklus 40,75 dol.
Timmins, Ont. Už L. Pasus ir ženklus 16,75 dol.
St. Hyacinthe, Que. P. Alb. Ruzgo 10,00 dol.
Visiems aukojusiems ir rinkusiems aukas, nuoširdžiai dėkojame.
Tautos Findo Atstovybė Kanadoje M. Arlauskaitė.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.

7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada

Telefonas: HEmlock 7920.

Prenumerata metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje	\$ 5.00	Canada	\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika	\$ 5.50	America & S. Amerika	\$ 5.50
Visur kitur	\$ 6.00	Other Countries	\$ 6.00
Teksto eilutė	ct. 0.15	Pajieškojimų kaina ..	\$ 1.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Irašyta Lietuvos istorijon

AUKSO RAIDĖMIS.

Apie Lietuvos kariuomenę, siejant ją su gruodžio 17, Amerikos lietuvių spaudoje jau prirašyta daugybė visokių pasisakymų, kuriuos norint suprasti reikia jau studijuoti. Ta tema susikrovė jau krūsnys medžiagos. Bendras iš to išpuolis sidaro toks, kad, viena: visame kame ir už viską yra atsakinga visa kariuomenė. Antra: kad kalta tikrai kariuomenė ir niekas kitas.

Tikrumoje gi, viena, ne viena kariuomenė gruodžio 17 d. įvykiuose dalyvavo; antra, ne visa kariuomenė dalyvavo; trečia, dalyvavo ir civiliai.

Bendrai, apie kariuomenę, kaip apie visumą, negali būti nei kalbos, nes faktiniai atsakymai tenka tikrai tam tikrai grupei vadų, kurių nebuvo didelė. Todėl, neobjektyvu yra kariuomenę bendrai, ir nesutinka su objektyvia tiesa, kad tikrai kariški vadai tai darė. Faktas yra, kad tai buvo susiję ir su civiliais veiksniais. Taip galima pasisakyti prieš vienašališkumą ir neobjektyvumą.

Jeigu tai yra neigiamai reiškinys pusė, kuri meta tūlą šešėlį ir kariuomenės daliai, tai minint lapkričio 23 dieną, pirmojo atkurtosios nepriklausomos Lietuvos kariuomenės įsakymo dieną, svarbiau yra suminėti tai, kas yra teigiama, kas Lietuvos istorijon yra įrašyta aukso raidėmis. O tai yra be jokių ginčų ir be jokių abejonių tikra ir ne diskutuojama.

Tą dieną atskurdama nepriklausomą Lietuvą oficialiai atkūrė ir savo kariuomenę, kuri itliko pagrindinį Lietuvos valstybės nepriklausomybės atkūrimo uždavinį — išvalė kraštą nuo svetimųjų įsiveržėlių okupantų ir apgynė valstybines sienas, valstybės teritoriją.

Tai buvo tikrojo entuziazmo, pasiryžimo ir pasiaukojimo.

LAPKRIČIO 23 DIENAI.

Kasmet ši diena verčia vis rimčiau susimąstyti.

1918—1920 metais mūsų kariai, karūninkai Lietuvos siūnūs, nepakankamai ginkluoti, menkai pavalgę ir menkai apsirengę parodė nepaprastą drąsą, didvyriškumą ir atkovojo mums nepriklausomą valstybinį gyvenimą. Tai puikus karių veikimo pavyzdys.

Tačiau per 5—6 nepriklausomybės metus ėmė reikštis ir neigiamų reiškinys, kurie nesiderino su laisvo gyvenimo dvasia ir tvarka. Kas bandė ginti tautos valią, nukentėjo.

Lenkijos dėl Vilniaus, pasakui Vokietijos dėl Klaipėdos ultimatumai parodė, kiek mes nedaug užsienyje turėjome draugų, nors mūsų kariuomenė buvo pasiryžusi už kiekvieną lietuviškosios žemės pedą kautis. Kariškiai, rengėsi civiliai, ir drauge su studentais Kaune demonstravo, kad valdžia nenusileistų Lenkijos ultimatumui, o dėl Klaipėdos, atsirado drąsuliai, kurie nepaklausė įsakymo evakuotis, ir liko už Klaipėdą kovoti ir mirti.

1940 m. Sovietų divizionams užėmus išeities ribas prie Lietuvos valstybės sienos, gaunamas įsakymas stabdyti priešą ir neatsilaikant, trauktis. Visi kariai laukė, kad gen.

mo — tikrojo patriotizmo aki vaizdus ir nuostabus faktas. Tai yra faktas, kurio kūrėjų galėjo būti tikrai kariuomenė ir niekas kitas.

Karo ir beveik pusantro šimto metų trukusių okupacijų išvargintai ir sunaikintai tautai uždavinys buvo nepaprastai sunkus. Faktas yra, kad užsienio, ir, deja, net pačioje Lietuvoje buvo skeptikų, kurie netikėjo, jog galima bus atkurti Lietuvos nepriklausomybę. Todėl įvykęs atkūrimo faktas laikam atrodė lyg stebuklas. Bet tai stebuklą padarė ne kas kitas, bet eilinis Lietuvos žmogus, bendradarbiaudamas su tos pačios tautos šviesuomene, kuriai įmanu buvo plačiau skleisti lietuvišką mintį ir siekti platesnių padairų.

Jau beveik trafaretu tapo teigimas, kad besikuriančios Lietuvos karys — daugumoje savanoris ūkininkas ir darbininkas — dažnu atveju klumpėtas, menkai apsirengęs, pusbadis ir dar daugiau badmieriškai ginkluotas, bet turtingas laisvės ir savarankiško būvio troškimo dvasia, kupinas ryžto ir tikros laimėjimo vilties, — padarė stebuklą — atkovojo Lietuvai laisvę ir viešpatinumą.

Brangiausia yra ši lietuvių kario dvasia, kuri lietuvių tautoje buvo, yra ir bus gyva; kuri ir per žiauriausią okupaciją, kokios niekad dar lietuvių tauta nėra išgyvenusi, kaip sovietinę okupaciją, — reiškiasi neįlygioje partizanų kovoje. Šią lietuvių laisvės troškimo dvasią mes šiandien ir turime iškelėti ir pagerbti. Šiai mūsų tautos savybei mes turime sutelkti didelį dėmesį, kurio įtampos ir tiksluose nublanksta visi palydoviniai netobulumai.

Minėdami lapkričio 23 dieną, mes aiškiai matome, kad, o vis dėlto, „juk atbus Lietuva“, nes „ne veltui ji tiek iškentėjo“! Tam ruoškimės ir tam telkime visas jėgas!

Rašitikis paims valstybės vairo ir savo rankas, bet... gaunamas įsakymas netrukdyti ir nesipriešinti raudonajai armijai žygiuoti į Lietuvą. Ir taip raudonieji smaugliai apsirandami ir suveržia Lietuvą. Mūsų kariai siojami: išvežami, suminami, atleidžiami, o dalis ir palieka raudonojo armijai.

Kilęs vokiečių-sovietų karas davė progą vėl mūs kariams pasireikšti ir Lietuvą nuo raudonųjų okupantų išvalyti. Bet Lietuvą užplūsta juodi, rudi ir geltoni naciai, kurie ir girdėti nenori apie mūsų nepriklausomą valstybinį gyvenimą. Vals tybiniai mūsų daigeliai kertami. Po mėnesio pašalinama laikinoji Lietuvos vyriausybė ir jos vieton pastatomi tarėjai prie rudųjų vokiečių komisarų. Ir čia atsirado tūlių nesklaidumų, kaip pav., šalinant Kauno komendantą pulk. Bobelį.

Su didelėmis viltimis reikia tikėtis, kad tokie vyrai, kaip gen. Eisenhaveris veltui žodžių nesvaido. Jis pažįsta sovietus, bet taip pat puikiai mus ir mūsų karius, esančius dabar V. Vokietijoje, J. A. V. karinės valdžios žinioje. Su tais vyrais jis ne kartą sveikinosi ir juos gyrė. Tikėkim, kad tuos DP vyrų kuopos bus sulygintos su JAV kariuome-

Labai gražios ir ramios esti naktys mūsų Lietuvoje vasaros metu. Taip pat buvo rami, tik truputį debesuota, ir birželio 22—23-čios 1941 metų naktis.

Žeimena pilna, lyg stiklinė vandens, ramiai sau vingiavo, bet palapinių „mieste“ tūkstančiai jaunų krūtinų sunkiai alsavo ir nekantriai laukė aušros. Tik kartais nutraukdamas mirtiną tylą nedrąsus kostelėjimas, ar kiek garsesnis su šnibždėjimas kurioj nors palapinėje.

Tai buvo Pažeimėnės - Pabradės lietuvių karių vasaros stovykla, kurioje stovyklavo, teisingiauariant — vargo visą divizioną su jai priklausančiais specialiais padaliniais ir štabais.

Lietuvių diviziono pulkai buvo išsidėstę Žeimenos upelio trikampyje taip, kad iš šiaurės ir vakarų buvo upė, iš rytų pusės ir giliai į pietus, net už geležinkelio Pabradė - Dūkštai, buvo išsidėstę raudonosios armijos dalys.

Liet. kariai labai mėgo vasaros stovyklavimą — poligonus, bet šis stovyklavimas jau visiškai skyrėsi nuo buvusio, kai Liet. kariai buvo laisvi nuo įvairių komisarų persekiojimo. Karių gyvenimas stovykloje dėl prasto maisto, varginančių užsiėmimų ir nuolatinio teroro, kasdien darėsi sunkesnis, tiesiog nepakenčiamas.

Pagrindinis maisto davinys buvo: sūri žuvis, grikių košė su saulėgrąžų aliejumi ir liesa daržovių sriuba. Užsiėmimai, daugumoje, vyko saulės kaitroje ištisą dieną. Kariai praktikavo ir troško nuo sūrios žuvis.

Liet. karininkų kuopose jau buvo likę tik po 1—2, liktinio kadro tik po 1, o kai kur nė vieno kuopoje.

Kiekvienoj kuopoj buvo po 3—4 rusų karininkus, po 1 po litruką, po 12—15 rusų kareivių ir po kelis komjaunuolius, daugumoje, ne lietuvių tautybės.

Liet. kariai, kurie buvo kilę iš stambesnių ūkių, arba jei kuomai nors buvo politrukų įtarti, buvo tuojau, per keletą valandų, paleidžiami į atsargą, bet retas iš paleistųjų pa siekdavo gimtuosius namus. Juos pakeliui areštuodavo ir taip jie dingdavo be žinios.

Liet. karių areštai ir įvairūs tardymai buvo beveik kasdieniški reiškinys. Kas turėjo progą, bėgo iš stovyklos.

Politrukai buvo labai priekabūs, nervingi ir dažnai nusikeikdavo vokiečių adresu.

Štabuose vyko nepaprastai judėjimas, nuolatinis komisarų posėdžiavimas ir lakstyvas iš palapinės į palapinę — reiškę kažką nepaprastą.

Liet. kariai atydziai sekė ardonųjų judėjimą, bet retas kuris nujautė, jog išsigelbėjimas iš raud. komisarų teroro jau čia pat.

Visai netikėtai, birželio 22 d. tuojau po pietų, dalies komisarai viešai perskaitė susirinkusiems kariams Molotovo pranešimą apie prasidėjusį karą ir pareiškė, jog raudonoji armija visą frontu žengia į vakarus. Aišku savaime, kad tam jų žygiui ir Vakarus niekas netikėjo.

Liet. kariai su dideliu džiaugsmu širdyse skirstėsi į palapines, nors viešai savo džiaugsmo ir negalėjo reikšti, kad neatkreipus į save pikto komisarų dėmesio.

Kaimynystėje, raudonosios armijos karių tarpe buvo matomas smarkus judėjimas ir pasirošimas žygiui. Tas reiškę, jog ir mūsų stovykla turės greitai laiku pajudėti. Mūsų kariai, turėdami prieš akis neišlikę padėti, rūpestingai tvarkė savo daiktus ir ruošėsi nebėgti.

Liet. kariai su dideliu džiaugsmu širdyse skirstėsi į palapines, nors viešai savo džiaugsmo ir negalėjo reikšti, kad neatkreipus į save pikto komisarų dėmesio.

Tikėkim, kad kitų metų lapkričio 23 d., minėdama kritusius didvyrius, lietuvių tauta, dėkinga gen. Eisenhaveriui ir amerikiečiams, švęs kitokiomis apylostomis.

Stepas Paulauskas.

Lapkričio 23-čiai paminėti

PRADŽIA ANTRO PASAULINIO KARO IR LIETUVOS KARIAI.

tikėtiems veiksmams.

Ilgai laukti nereikėjo. Apie 2 val. ryto 23-čios birželio, dalinių politrukai buvo pašaukti pas pulko komisarų ir po trumpo posėdžio, tytomis pradėjo

Laisvoji tribūna.

„GENEROLĖJIMAS“ IR

kelti visą stovyklą. Įsakymas trumpas: rengtis pilna žygio apranga.

Vos tik praušus, stovykla pajudėjo šiaurės link, į netoli esančius miškus. Vietoje liko

„EKSPERTĖJIMAS“.

Lapkričio 6 d. „Tėviškos Žiburių“ 44-tame numeryje buvo patalpintas Pr. Alšeno straipsnelis „Pasaulis generolėja“. Patikėkime, kad šiame straipsnyje nieko klaidinančio nebuvo prirašyta, tačiau jei gerai išsižiūrėtume keletą paskutinių mėnesių „TŽ“ numerių, tai tikrai galėtume padaryti išvadą, kad šis laikraštis irgi „generolėja“.

Konkrečiai kalbant, tas „generolėjimas“ pasireiškia užkabinimu kariniais reikalais temų, kurių nagrinėjimas tačiau rodo, kad „TŽ“ generolai ir kariniai ekspertai turi dar daug mažesnę karinį patirtimą už Pr. Alšeno paminėtą „generalistiną“ Juozapą. Štai, kad ir ne seniai vykusius Europoje vakariečių karinius manevrus „Operation Mainbrace“ (ne „Mainbrance“, kaip „TŽ“ rašė) jie jau riša su būsimuoju mūsų Tėvynės išlaisvinimo karu, o statomus naujus USA karo laivus, jau plukdo prieš smėlėtį Baltijos krantų ir laipina Lietuvoje išlaisvinimo armiją. „TŽ“ generolams ir kariniams ekspertams vis „neramu Baltijoje“, „Baltija stiprina viltį Lietuvoje“ ir panašios skambios širdį paku-tenančios antraštės.

Nusišypso buvęs Lietuvos karys panašius straipsnius paskaitys ir pagalvoja, kad gerai būtų, jei viskas vyktų su-lyg tos patarės „iš žiopho bur- nos ir Dievo ausi“, tačiau visa tai jau tik taip yra nerealu. Štai patys „TŽ“ kartuoja Šiaurės Atlanto S-gos (NATO) karinio Štabo viršininko gen. Guenther'io žodžius, kad „tautos anapus geležinės uždangos be karo negali būti išvadautos, o tokio karo niekas nei neplanuoja...“ Arba, imkime, ką kalbėjo savo rinkiminėje kampanijoje dabartinis USA prezidentas gen. Eisenhower'is apie III-čiąją pasaulinį karą — visai nežada kariauti ir sako, kad „III-čiąją pasaulinį karą mes laimėsime išvengdami jo“.

Ir dar daug panašių didelių vyrų, civilių ir karių, savo kalbose visai nemato III-čiojo pasaulinio karo ir jiesko būdų, kaip to karo išvengti. Visur, net ir bažnyčiose laike pamokslų kalbama apie ilgą „amžninę taiką, jos išlaikymą ir maldžiamasi už tai. Sako, kad dabar mes gyvename „ginkluotosios taikos laikotarpiu“ ir ginkluojamasi tam, kad išlaikyti taiką, bet ne III-čiam pasauliniam karui. Taigi iš viso to atrodytu, kad mūsų visos viltys turėtų būti sudėtos tik į „tėveli Juozapą“, kol bus sukurta stipri Šiaurės Atlanto Sąjungos armija ir pradėti Vakarų Europos „išlaisvinimo karai“, kuris galutinėje išvadoje, reikia tikėtis, baigtųsi ir mūsų Tėvynės išlaisvinimu.

Štai ir lapkričio 6 d. „TŽ“ 44-tame numeryje, viršpaminėtieji „generolai ir kariniai ekspertai“ nuo pietų korejiečių karininkijos ir jos orientacijos mo dernioje karyboje nuvažiuoja net ligi lietuviškosios karininkijos.

Labai malonu, kad atsiranda kas pasirūpina mūsų tremtinių karių šiais opiaisiais ir gyvybiniais reikalais!... Tačiau, ponai, jei esate toki mandri ir gudrūs, tai panagrinėkite šį klausimą pilnumoje — ką būtent šiandien gali pradėti išblaškyti visame pasaulyje buvę Lietuvos kariai? O gal „TŽ“ generolai ir kariniai ekspertai jau turi ir mokymo - parengimo programą mūsų atsilikusiems nuo moderniosios karybos kariams?!! Jeigu taip, tai negaiskite ir išsiuntinėkite tas „mo-

kymo programas“ atskiroms kolonijoms... Pradėsimė mokytis ir manevruoti Toronto, Hamiltono, Sault Ste. Marie ir kitų vietovių, kur yra bent grupelė buvusių Lietuvos karių, priemiesčiuose... Tarp kitko, siūsdami „mokymo programas“ nepamirškite prisiųsti ir naujas šiam atominiam amžiumi pritaikytas karių drausmės būdimo taisykles, atseit, naują drausmės statutą, nes šiais laikais išprusėję, daug svieto pamatę ir išgudrėję mūsų buvę eiliniai ir grandiniai, turbūt ne benorės klausyti ne tik buvusių puskarininkų, bet ir leitenantų, kapitonų ir kitų aukštesnių „činų“.

Ta pačia proga dėl „TŽ“ 44 nr. priminto mūsų Tėvynės išvadavimo, tai p. p. „TŽ“ generolai ir kairniai ekspertai būkite tikri, nors niekas tikrai nežino, kur, kada ir kas tą „išlaisvinimo karą“ pradės, tačiau tik plunksna mūsų Tėvynę, kaip ir po pirmojo pas. karo, niekada nebus išvadauta, nors kai kas tuo drįsta girtis.

Klysta tame pačiame 44-tame „T. Ž.“ nryje ir p. A. Mažiulis, rašydamas apie Lietuviškąją Enciklopediją. Savo laiku nepriklausomoje Lietuvoje leidžiamos „Liet. Enciklopedijos“ penumeratoirais, imant profesijomis, buvo daugiausia kariai (karininkai, liktiniai puskarininkai ir ats. karininkai), bet ne pradžios mokyklos mokytojai.

Ta pačia proga norėtusi „T. Ž.“ paklausti, ar paskutinis buvusių Lietuvos karių užkabinimas yra sveikinimas ir parčių priminimas artėjančios Lietuvos Kariuomenės šventės proga, ar tik įtaka vieno panašios pakraipos USA išeinančio lietuviško dienraščio bendradarbio, kuris ypatingai yra pasižymėjęs savo buvusią Lietuvos Kariuomenę niekinančiais straipsniais?

Buvęs Lietuvos Karo Mokyklos viršininkas gen. Galvydis-Bykauskas sakydavo, kad „vyras belegijas ir be kara maksi yra kiauia“, o šiame atvejuje tremtyje pasirodo esama ir religingų tokių, kurių straipsniai ar kai kurių laikraščių ypatingai mėgiami.

Idomiauusia, kad dauguma iš tokių naujųjų „karinių ekspertų“ ir „generolų“ yra ne tik Lietuvos kariuomenėje, bet ir bet kokioje kariuomenėje niekad netarnavę. Jie neskiria ir nežino, koks skirtumas tarp lėktuvo ir orlaivio, tarp pistoleto ir revolverio ir panašiai, tačiau dedasi dideliais „autoritetais“.

Šioje, mūsų kariams svarbioje kovoje turėtų pasireikšti ir įsijungti ir mūsų Amerikoje atgijęs laikraštis „Karys“, kuris laikydamasis neva „neutrallios“ linijos, tyli ir tuo susilaukia priekaištų iš buvusių Lietuvos karių tarpo.

Jurgis Gediminėnas.

Canada, Ont.

Daugiau 8 puslapyje.

NĖR KUR GYVENTI.

Rugsėjo 13 d. „Tiesa“ praneša, kad šiais metais Kaune perduota naudotis naujai pastatytą namų 1.700 kv. m.

Turint galvoje, kad vienam asmeniui skiriama tik 9 kv. m. ploto, tame plote „Komunistų mū glaudumu“ gali būti apgyvendinta 189 žmonės, arba apie 35—40 šeimų. Kaune dabar esama apie 150.000 gyventojų. Taigi naujais butais per metus aprūpinta tik kiek daugiau kaip viena dešimtoji dalis gyventojų nuošimčio, arba kiek daugiau kaip 1 iš tūkstančio.

Amžina pagarba jiems, nes daugiau kaip 1 iš tūkstančio.

tik mažas sargybų dalinys.

Dar nespėjus visiems pasiekti mišką, virš stovyklos palapinių pasipylė kulkosvaizdžių ugnis iš vok. naikintuvų. Žvalgybos lėktuvai dažnai skraidė ir virš miško, matyti jieskodami pasislėpusių karių.

Kaip ir paprastai, viskas buvo dengiama paslapties skraiste. Kur žygiavo „ir“ kokių uždavinių gausime ilgą laiką vis nebuvo aišku, bet iš lėto, mišku, mes slinkome ir vakarus nuo mūsų nuolat. stovyklos.

Paros bėgy mūsų pulkas atslinko kelis kilometrus ir ant radinio rytą jau buvo apie 2 km į šiaurės vakarus nuo Pabradės kareivinių.

Čia buvo gautas įsakymas žygiui į Švenčionis, kame mūsų daliniai turėjo užimti pozicijas kautynėms prieš vokiečius. Bet tai buvo apgaule, tai buvo žygio pradžia į rytus — atsitraukimas.

Kariai jau atrodė nuvargę, nes antra naktis mažai miegojė ir be reikiamo poilsio. Rytų link žygiavo visiškai be nuotaikos ir galvojo apie pabėgimą.

Apie organizuotą ir planingą šių dalinių pasipriešinimą rusams ir atsipalaidavimą buvo neįmanoma ką nors daryti, nes dalinių kariai buvo labai dezorganizuoti, jau beveik neturėjo liet. vadų, buvo palikti be municijos, kuopose buvo primaišyta rusų karių ir nuolat buvo sekami politrukų bei komjaunuolių. „Maža kiek įtarti — tuojau buvo likviduojami, pav. a. a. kpt. Pilvelio nužudymas.“

Tik vienas 259 pulko kuop. vadas, kpt. B., kuris buvo gerokai su savo kuopa nutolęs nuo pagrindinių pajėgų, drąsiai ir šaltai veikdamas, atsipalaidavo nuo visų ruskių ir su visa kuopa bei ginklais pasitraukė į mišką. Minima kuopa, aplinkiniais keliais atžygiavo iki Pabradės geležinkelio stoties, užėmė kareivines, tuojau perėmė savo apsaugon maisto sandėlius, kooperatyvus, tiltus ir kita.

Besikaudama su besitraukiančiais rusais, kuopa turėjo ir aukų užmuštams ir sužeistais. Tą pat dieną, t. y. antradienį, kely Pabradė — Švenčionys, prasidėjo pavienių ir mažomis grupėmis liet. karių atsipalaidavimas — bėgimas.

Pabėgimas kaskart darėsi vis sunkesnis, nes kelius ir laukus užtvindė besitraukia raudonosios armijos daliniai, NK VD ir jv. rusų pareigūnai.

Daug bėgančių rusų buvo nukauta arba sužeista. Dalis atsipalaidavusių liet. karių, įvairiais keliais grįžo tiesiog į savo tėviškes, kiti pakelhui prisijungė prie liet. partizanų, veikusių prieš rusus. Taip pat dalis grįžo atgal į Pažeimėnės stovyklą.

Trumpu laiku Pažeimėnės stovykloje susirinko apie 700 vyrų plk. lt. S. vadovybėje. Aptvarkius likusį turtą, palisėjus ir tinkamai susiorganizavus iš Pažeimėnės lietuvių igula persikėlė į Pabradės kareivines.

Čia minėta igula buvo pakrikštyta — Pabradės Rinktinė. Poilsiauti ir čia nebuvo laiko, nes nuolat plūdo naujos masės rusų iš vakarų Lietuvos ir kasdien reikėjo su jais kautis.

Reikia pažymėti, jog Pabradė yra mazginis perėjimo punktas, pakeliui į rytus. Čia susikerta dvi upės, Vilnelė ir Žeimenė ir 2 perėjimo tiltai pačiam miestely, todėl ir rusai nuolat traukė šia kryptimi.

Daug ir įvairių rungtynių Pabradės Rinktinėi teko turėti su besitraukiančiais rusais, bet liet. kariai, nežiūrint nuovargio; kartais ištisą parą išbūda vo veiksmuose be maisto ir poilsio, bet ir kautynės ejo drąsiai ir su džiaugsmu, nes žinojo, jog Tėvynė nusikrato bjauriausio ir žiauriausio priešo.

Pabradės Rinktinė, atlikusi savo uždavinį, liepos 23 d. 1941 m. išsikirstė.

Laikė kautynių buvo ir aukų užmuštams. Dalis — 9 viename kape yra palaidoti Pabradės kalno kapinėse, kiti Joniškėlio kapinėse.

Amžina pagarba jiems, nes daugiau kaip 1 iš tūkstančio.

Enciklopedija bus tokia, kokia sumanyta, arba jokios nebus, ---

SAKO VYRIAUSIAS REDAKTORIUS PROF. VACLOVAS BIRŽIŠKA

1. Kokio pavidalo bus Lietuvių Enciklopedija ir ar ji pakartos pirmuosius Lietuviškos Enciklopedijos tomus, kaip jie yra išleisti, ar bus tiksliai panaudoti ar perredaguoti; o jei taip, tai koks bus panaudotas perredagavimo principas — tūli aptrumpinimai, tūli pailginimai, papildymai, kurių per paskutinius metus galėjo atsirasti?

— Savaimė suprantama, kad Lietuvių Enciklopedija kuoplačiausia pasinaudos devyniais su puse Lietuviškos Enciklopedijos tomiais, juo labiau, kad Lietuvių Enciklopediją redegus tie patys žmonės, kurie ir aną redagavo ir žymia dalimi ir prirašė (man pačiam joje teko parašyti vien tik 13.000 straipsnių). Bet kadan gi nuo to laiko, kada Lietuviškoji Enciklopedija sustojo eiti, tiek pačioje Lietuvoje, tiek ir visame pasaulyje įvyko daugybė reikšmingų atmainų, tai savaimė teks ją žymiai perredaguoti, daug kame papildyti, kitur ir visiškai tekstą pakeisti. Kita vertus, paskutiniuosius ketverius savo gyvenimo metus Lietuviškai Enciklopedijai einant priešų okupacijos sąlygomis, tuo laiku daug kur teko sąmoningai tokią medžiagą, prie kurios okupantai negalėjo priekibti, per daug net išpūsti, kad tik netektų paties darbo visiškai sustabdyti. Tai visą tai teks žymiai sutrumpinti ir įpritaikinti masiniam skaitytojui.

2. Kaip manoma sutelkti lietuaništinis dalykus ir ar yra pakankamai galimybė tam reikalui, kuris faktinai yra pats svarbiausias?

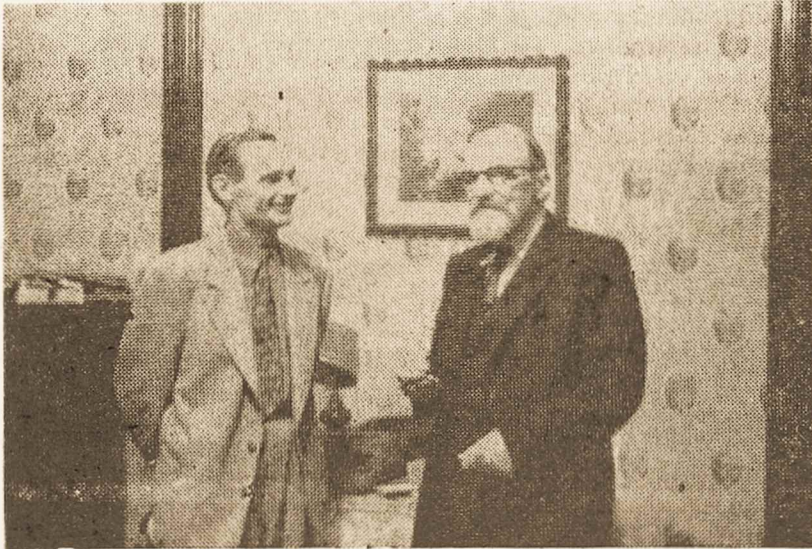
— Iš lietuaniškosios bus dedama viskas, ką tik sugebėsime parašyti. O medžiagos nemaža turi visi mūsų lietuaništai. Man pačiam jau pavyko iš vienos tik lietuvių literatūros ir kultūros istorijos prirašyti ne mažiau, kaip 2000 mašinėlė rašytų puslapių, o manau, kad ir kiti nemažiau yra iš savo sričių pririnkę. Tik žinoma, nemaža darbo teks idėti, kol ši medžiaga bus pritaikyta enciklopedijos reikalams, nes ji ne specialiai enciklopedijai buvo surašoma. Be to, teks tą medžiagą duoti labiau suglaustoje formoje, negu tai buvo Lietu-

PASIRODŽIUS ŽINIOMS APIE SUMANYMĄ LEISTI „LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJĄ“ IR YPAČ JAU VISAI KONKREČIAI PRADĖJUS GYVENDINTI SUMANYMĄ, PASIRODĖ TŪLŲ ABEJOJIMŲ, SAVAIMINGŲ SAMPROTAVIMŲ IR SIŪLYMŲ. IŠSIAIŠKINUS REIKALĄ, VISUOMENĖJE JAU SUSIFORMAVO TVIRTA NUOMONĖ, KAD REIKIA TIKTAI DŽIAUGTIS TIKRAI RIMTU, DIDELIU IR VERTINGU SUMANYMU IR VISAI REALIOMIS ENCIKLOPEDIJAI IŠLEISTI SĄLYGOMIS. TODĖL KAIKIENO IŠKELTOS MINTYS, SIŪLYMAI IR KITOKI SUMANYMAI BAIGIA NYKTĮ, KAIP TOLIMAS AIDAS. ENCIKLOPEDIJOS VAJUS VYKSTA VISAI GERAI, IR NEABEJOJAMA, KAD JIS BENT JAU BŪTINĄ MINIMUMĄ SUDARYS. VIS DĖLTO, KAD „LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS“ KLAUSIMAS BŪTŲ TVIRTAI IR GALUTINAI IŠSIAIŠKINTAS, „NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS“ REDAKCIJA KREIPĖSI Į VYRIAUSIŲ REDAKTORIŲ PROFESORIŲ VACLOVĄ BIRŽIŠKĄ IR PAPRAŠĖ JĮ ATSAKYTI Į KIEKVIENAM LIETUVIUI SVARBIUS KLAUSIMUS. ŽEMIAU IR PATIEKIAMI ATSAKYMAI, KURIAIS PROF. V. BIRŽIŠKA VISIŠKAI ĮTIKINA, KAD ENCIKLOPEDIJĄ REIKIA LEISTI TOKIĄ, KOKIA SUMANYTA IR KAD KITOKIO BŪDO, ESAMOSE SĄLYGOSE, GERESNIO NĖRA.

viškoje Enciklopedijoje daroma, kadangi anoji medžiaga buvo daugiausia skiriama lietuviams studentams ir mokytojams naudoti, tuo tarpu dabar ją tenka taikyti masiniam mūsų inteligentiškam, nors ir nediplomuotam, skaitytojui. Ir vis vien toji medžiaga neatstos niekam ištisų specialinių bibliotekų, bet gilins bendrą su sidomėjimą Lietuva ir lietuviškais reikalais.

3. Kodėl nesiribojama vien liuanistine dalimi, bendrąją apleidžiant ir paliekant kitoms kalboms?

— Jau vien dėlto, kad nei vienas privatinis leidėjas negalės pakelti išlaidų, idėtu į tokios enciklopedijos paruošimą: tiktų keletą metų išlaikyti tuos liuanistus, kurie vien tokią enciklopediją ruošė, pasakui tai viską išspausdinti dvi juose-trijuose tomuose, tai jų pardavimas negrąžintų nė mažos dalies išlaidų. Kita vertus, kaip tai buvo ir Lietuvoje, enciklopedijos skaitytojų absoliutinį daugumą sudarys tie platus mūsų visuomenės sluoksnių, kurie grįžę po sunkaus darbo namo, neturi laiko lankyti bibliotekų ir ten knistis po svetimas enciklopedijas rasti ten atsakymą į kilusį jam staigą klausimą; kitiems, bendrai tos svetimos enciklopedijos yra ir savo turiniu ir kalba neprieinamos. Ir šiaip kiekvienas galvojantis žmogus labiausia pageidauja vienos enciklopedijos, kurioje jis rastų atsakymą į visus jam rūpimus klausimus, negu įvairių specialinių enciklopedijų. Specialinės en-

Lietuvių Enciklopedijos leidėjas Juozas Kapočius ir vyriausias redaktorius prof. Vaclovas Biržiška po pasitarimo Enciklopedijos reikalais profesoriaus bute, 1222 — 11th St. N. W., Washington, D. C., U. S. A.

ciklopedijos yra reikalingos tiksliai siauram atitinkamos specialybės specialistų rateliui. Tokias enciklopedijas tegul jie patys sau ir ruošia savo lėšomis. Be to, tokią bendrą enciklopediją kiekvienas jos prenumeratorių galės vėliau atvežti lauktuvių į Lietuvą, kada ji nūmės maskolių jungą. Ir Lietuvos žmonės, tiek laiko atskirti geležine uždanga nuo visos civilizuoto pasaulio, iš jos galės pažinti, kuom jų vergijos laikais gyveno laisvosios tautos. Pagaliau, pravartu turėti kitiems ir kiek tautinės ambicijos — visos tautos, net ir daug už lietuvių jaunesnės, turi savo enciklopedijas, o kažkodėl jos nenorima duoti lietuviams, matyti juos ligi šiol

laikant kažkokia prastesne už kitas tautas („mes maži žmonės, mes maža tauta“ ir kiti panašūs, kadaise baudžiavos laikais kartojami posakiai, gyvi dar kituose mūsų laikų žmonėse, pripratusiuose apspjauyti ir save ir savo tautą). Tiesa, kai kur mūsų spaudoje vedama sąmoninga agitacija prieš bendrąją Lietuvių Enciklopediją, bet iš dalies ją iššaukia ne paties reikalo supratimas, bet mums įprastas nihilistinis noras griauti viską, kas sumanoma ar ir kuriama ju neatsiklausus. O ne be to, kad kartais tu agitatoriai prieš Lietuvių Enciklopediją tarpe gali būti yra ir paprastų amerikinių enciklopedijų komisijonierių, kurie, norėdami savo

prekę paskleisti, visų pirma stengiasi savo galimus būsimus konkurentus paskandinti. Nepamirškime, kad gyvename Amerikoje.

4. Ar ne perilgai nusitęs 24 tomų leidimas, jeigu nebus apsiribota vien liuanistika?

— 24 tomai, tai maksimumas, kurį gal pavyks ir 20 suvesti. Tie, kas būkštuoja dėl laiko, turi, greičiausia, galvoje Lietuviškos Enciklopedijos sąlygas. Bet ji užsitęsavo iš vienos pusės dėl to, kad kiti bendradarbiai kitus savo straipsnius kone atskiromis disertacijomis paversdavo ir su stabdydavo enciklopedijos eilinio sąsiuvinio pasirodymą karais ištisiems pusmečiams ir net daugiau. Kita vertus, tie siogės redakcijos nariai galėjo redaktinį darbą dirbti tik atliekamu nuo kitų jo pareigų, kartais ir labai painių, laiku, tai ir tekdamo ir jiems neretai žymiai suvėlinoti medžiagos paruošimą. O čionai šis darbas organizuojamas visai kitu principu — tiesiogiai redakcijai šis jos darbas bus pagrindinis, tai jis eis keliolika kartų greičiau, negu kad Lietuvoje jį darėme. Jam kiekvienas redakcijos narys atiduos visą savo darbo laiką, tai ir laikoma, kad be didelio vargo bus galima išleisti po 3—4 tomus per metus, o kartais ir daugiau.

5. Kai kas reiškia abejojamą ar bus pajėgu ir pakankamai pasitikėjimo vienas asmeniui išleisti tokį kapitalinį veikalą? Ar negeriau būtų sudaryti kokį kolektyvą?

— Visas leidimas yra paremtas tam tikros griežtai pra-

vestos ekonominės kalkulacijos ir darbas bus pradėtas leis ti tuomet, kada galutinai paaiskės reikalingi duomenys. Taip pat nepamirškime, kad šiuo metu tas darbas organizuojamas Amerikoje, kurios visos milžiniškos materialinės ir kultūrinės gėrybės yra sukurtos atskirų asmenų privatinė iniciatyva ir sumanumu. Ir tokiu keliu ir Lietuvių Enciklopedija bus leidžiama. Jei tam reikalui būtų koks kolektyvas sudarytas, tai įprastu mūsų būdu tuojau prasidėtų mūsų visos savitarpio politinės ir ideologinės kovos ir intrigos, kova už įtaką, už vadovavimą ir pan. ir darbas tuojau būtų palaidotas.

6. Kiti Tamstos samprotavimai bei randami reikalinga pareikšti viešumai pasisakymai?

— Čia ilgai neplepėsiau. Jei leidėjas norėtų prisiderinti prie visų viens kitam priešingų pageidavimų, patarimų ar pamokymų, ne vien spaudoje, bet ir privatinio pareiškimo, tai jis jau seniai būtų iš proto išsikraustęs. Bet jis kietas, ne koks fantazierius, realaus darbo žmogus, toje srityje jau turįs gerą patyrimą, tai ir suprantama, kad tie visi pamokymai tiksliai tam tikra forma tautinės lietuvių ligos — kišti pagaliau ir svetimo vežimo ratus. Tiksliai vieną galiu pabrėžti — jei toji enciklopedijai priešinga agitacija nesustos, tai ji atbaidys nuo pasižadėjimo enciklopediją užsisakyti kitus naujus žmones, tūli, agitacija prieš enciklopediją vedančių laikraščių skaitytojus, tai neturėsime jokios — nei bendrosios, nei liuanistinės enciklopedijos, nes tie, kas sumanė Lietuvių Enciklopediją leisti, arba leis ją tokią, kokią sumanė, arba jokios neleis. Na, žinoma, nieks negalės uždrausti kokiame atsižadėjimui staiga labdarininkui iškisti savo viso gyvenimo sutauką ir į tokios liuanistinės enciklopedijos leidimą, tačiau, sprendžiant iš lietuvių duosnu mo tautiniais reikalais, netenka tokio labdarininko laukti.

Kalbėdami apie liuanistinę enciklopediją, daug kas stato pavyzdžiu tokią enciklopediją išleidusius latvius. Bet latviai Nukelta į 8 puslapį.

Kaip Kanadoje kūrėsi lietuviai

40. PASIKALBĖJIMAS SU DIDŽIOJO LIETUVOS KUNIGAİKŠČIO VYTAUTO NEPRIGULIMINGO KLUBO PIRMININKU.

Tokių būtent vardu bene nuo 1907 metų Montrealy veikia lietuvių klubas, kurį sukūrė, palyginus su dabartiniu lietuvių skaičium Montrealy, tik tai saujelė senosios lietuvių imigracijos tautiečių, kuriuos begalima pavadinti tikrais entuziastais, pasiryžėjais ir patriotais, kokių šandien, deja, tenka įieškoti, anot Diogeno, de nos metu su žibintais... Deja, patinka kam tas ar ne, bet taip yra. Klubas sukurta tikrai ne daugelio žmonių, su kuriais, jeigu jie dar ligšiol išlikę gyvi, būtinai reikia pasikalbėti, — kad tiesiogės žinios apie klubo kūrimą ir ligšiolinį jo gyvavimą, su visais laikotarpiais ir jų laikotarpių sąlygomis, būtų fiksuoti viešumai iš pačių klubo kūrėjų lūpu.

Jau yra numatyta pasikalbėjimų su ne vienu klubo kūrėju. Bet kažkaip tie pasikalbėjimai vis nesiseka sukombiuoti. Tiksliai šis pasikalbėjimas įvyko, galima sakyti, nelauktai ir netikėtai, kaip sako ma, — lyg tai „aklai vištai grūdas, patekęs tiesiog į snapą“... Tikrai, reikalui prispyrus spausdinti klubo naujosių šėrus, klubo pirmininkas p. Jonas Gargasas su p. Jonu Juškevičium prisistatė, įieškodami spautuvės.

Jau seniai buvo noras pažinti naująjį Vytauto klubo pirmininką, bet kai paskutiniu metu klubas jau niekuo į save neatraukia, ir nesudaro progų lan-

kyti jį, vis nepasitaikė progos tam ir norui ir reikalui patenkinti. Ir štai, vieną vakarą, prie slenkščio, su pundu popierių, atsistojo jaunas simpatingas vyras, kurį p. Juškevičius pristato, kaip DLK Vytauto klubo pirmininką...

— Nepažįstami? — klausia p. Juškevičius.

— Man tikrai malonu pažinti, — begalėjau atsakyti. Ir užsimezgė ilgoka kalba. Tiksliai sakant, — gerokas ginčas, — nors svečią atakuoti ir nelabai mandagu, na, ir nelabai malonu. O vis dėl to...

— Aš, — sakau, — jau seniai ruošiuosi Jus aplankyti ir pasikalbėti. Apie klubą turiu daug klausimų...

— Tai kalbėkitės, — sako p. Juškevičius sėdęs prie stalo ir pradėjęs akcijos blanke daryti kažkokius piešinius ir įrašinėti kažkokius kaligrafiškus įrašus.

— Na, Jūs gi čia trumpai, o aš norėjau plačiau pasikalbėti...

— Malonu. Galima pasikalbėti. Atvykite į klubą, — sako p. Gargasas.

— Deja, — suabejoju. — Klubas manęs neįsileidžia.

Man pasakojo tūlas klubietis, kad vieno šėrininkų susirinkimo metu p. Vilkaitis, pamatęs kažkokį plikį, pradėjęs šaukti

mano pavardę ir rekti: „Lauk jį iš klubo išmesti!“... Pasirodė — apsiriko. Juk plikis gi ne vienintelis aš Montrealy...

— Keista! — stebisi p. Gargasas. Bet jau suabejoja mane daugiau kvietis...

— Man ir šėrų klubo neparduoda, — sakau. — Kitiems buvo sudarytos net specialios privilegijos, kiek esu pa tyres, o man durys uždarytos...

— ?

Na, bet kai p. Juškevičius ilgiau sutrunka su savo brėžiniais ir įrašais, mes kalbamės. Ir man daug kas aiškėja. Bet aš vis dėlto nesu patenkintas dabartine klubo būseną. Ne dėl to, kad manęs neįsileidžia, bet kad klubas dabar, man atrodo, jau ne klubas. Dažnai jau iš lietuvių girdžiu priekaištus:

„Tai kas dabar iš klubo? — Karčiama!... Tiksliai...“

Toks klubo įvertinimas man labai yra skaudus. Jau ne su vienu klubiečiu, kuriu tarpe buvo ir steigėjų, esu kalbėjęsis. Jie apie klubą labai gražiai kalba. Jie jį kūrė dideliu pasiaukojimu. Klubas juos jungė į vieną lietuvišką šeimą. Klubas vyko didelis kultūrinis bei savišalpinis darbas. Tai labai vertinga įstaiga. Ir man skaudu, kad dabar apie klubą taip nesimpatingai atsiliepiama. Bet jeigu klubas tikrai išsigema?

Šie visi klausimai man susikrovė ir mintyje ir, kaip sakoma, „dūšią užgulė“. Todėl, pasitaikęs tokiu gerai proga, ypač kai p. Juškevičius vis kniurpia ant šėro blanko,

ėmiau atakuoti pirmininką p. Gargasą.

— Tai kaip gi? — klausiu: Jau taip ir paliksite? Kaip pirmininkas, Jūs turite sudaryti klubo vystymo planus ir bandyti juos praveisti per šėronų susirinkimą ir gyvendinti. Juk dabar lietuvių Montrealy — daugybė. Kur jiems dėtis? Ypač jaunimui? Ar eiti į karčiamas. Klaidžioti? Traukti nuo savo tautos kamieno?...

Ponas Pirmininkas, matau, truputį pritrenktas mano klausimų.

— Aš atėjau ne griauti, — teisinasi jis.

— Apie kokį griovimą Jūs kalbate?! Juk aš ne apie griovimą kalbu, bet apie statybą, apie gerinimą, tobulinimą!

— Ką, — aš naujas visai žmogus. Aš nemaniau, kad ma ne išrinktas net... Nesitikiu, kad būsiu išrinktas, namo išėjau. Ir pasirodė, kad mane vis dėlto išrinko...

— Na, tai Tamsta ir įrodyk, kad neveltui šėrininkai Tamstą pasitiekė.

Taip susikirtę, ilgokai aiškinomės.

Turiu prisipažinti, kad jau esu girdėjęs, jog DLK Vytauto klubo pirmininkas yra „smart“ vyras. Ir sumanus ir veiklus, ir gerų norų turįs. Be sibalbant ir pats įsitikinau, kad p. Gargasas, nors linkęs daugiau ginti šėrininkus, todėl ir sau prisiimti daugiau kalčių. Bet esmėje, jis turi savo sumanymus, planus, tikslus juos pasiekti, palapsinti. Jo tikslas esąs — padidinti klubo pajamumą, pelningumą ir tokiu būdu sudaryti tą bazę, kuri leistų vykdyti kitus sumanymus.

— Bet aš neatlaidus ir vis atakuoju pirmininką:

— Man regis, kad yra didelė klaida manyti, jog dabartinė būseną klubui yra pelningiausia. Esu tikras, kad jeigu klubas išvystytų veiklą, jis galėtų patenkinti ir pelningumą, ir, tuo pačiu metu, sudaryti tas klubo sąlygas, kurių siekdami senieji lietuviai jį kūrė. Ar dar maža yra galimybė? Sakysime: galima, — ne tiksliai kad galima, bet tiesiog yra būtina, — klubą išplėsti. Yra gi galimybės jį padidinti, praplėsti į šalį. Galima, ir reikia, ant rame aukšte, per visus namus pastatyti didelę salę, kuri vienai per savaitę nestų po 4-tą šimtą dolerių pajamų mažiausia. Yra galimybės įsteigti restoraną. Visi tai duotų nepalyginamai daugiau pajamų ir pelno. Ir tuo pačiu metu būtų galima patenkinti ir kultūrinis tautiečių reikalus, — prisipyręs įtaigojau pirmininką.

— Taip. Žinoma, — jis sutinka: — Tokioje būsenoje, kaip kad dabar yra, negalima bus pasiekti. Permainos yra būtinos. Reikia kilti. Bet per vienus metus visko nepadarysi.

Man pirmiausia reikia apsipatinti su visa padėtimi. Reikia įrodyti visiems, kad klubą pagerinti, patobulinti galima ir kad tas bus naudinga ir pelninga gumo atžvilgiu. Man jau pasisekė padaryti tūlus pagerinimus ir tomis sąlygomis, kokiose dabar klubas yra. Jau pasisekė pakelti pelningumą. Kai žmonės, šėrmonai, matys, kad sumanymai netušti, kad juos galima realizuoti; kad tai išeina į naudą, — nesuabejos ir dėl kitų sumanymų. Aš juk tikrai norėjau, kad klubas gyvuotų ir gerai gyvuotų. Gerai ži-

nau ir klubo steigėjų intencijas bei tikslus. Bet susidariusioje būsenoje reikia laiko, kad klubą galima būtų realiai pagerinti ir šėrmonams atnešti daugiau naudos.

Su pirmininku p. Gargasu dar ilgai kalbėjomės. Jis dėstė savo samprotavimus, o aš jį vis atakavau. Bet, turį prisipažinti, kad p. Gargasas yra rimtas, sumanus, energingas vyras. Malonu konstatuoti ir tai, kad jis, baigęs Montrealy (prancūzų) universitetą ir turėdamas inžinieriaus elektriko-mechaniko diplomą, tuo nesitenkina, toliau studijuoja inžineriją McGill (anglų) universitete ir nori įsigyti naują specialybę — susisiekimo inžinieriaus. Jis daug dirba, dar daug studijuoja. Tai parodo, jo tikrai didelį rimtumą, augštą supratimą bei susipratimą. Ir tas jau savaimė yra įrodymas, kad DLK klubo vadovavimas yra visiškai rimtose rankose, kurių darbas klubui gali būti labai naudingas.

Skiriantis, žinoma, palinkėjau klubo pirmininkui geriausios sėkmės visuose jo darbuose — ir savo asmeniniame, kurio tikslas yra didesnė specializacija ir siekimas augstesnių mokslinių pakopų, ir visuomeniniu, kad jo darbas būtų naudingas ir našus ir klubui ir lietuviškajai visuomenei.

Baigiant, tenka pažymėti, kad susitikimas buvo netikėtas. Todėl ir pasikalbėjimas išėjo ekspromtiškas, sunkiai autorizuojamas. Bet, tikėkimės, kad tai ne paskutinis su juo pasikalbėjimas, — ateity, neabejoju dar bus progų išsikalbėti plačiau ir patikslinti šiame pasikalbėjime galimus netikslumus. (d. b.)

Iš visur ir apie viską

■ Dr. A. J. Greimas Aleksandrijos Universitete, Egipte, dėsto prancūzų literatūros istoriją. Šią vasarą jis buvo pakviestas į Sorbonos universitetą dėstyti Prancūzų Civilizacijos kursuose. Dabar vėl darba tęsia Egipte.

■ Žurnalistas Jeronimas Cincenas pirkė namą ir rugsėjo pabaigoje su savo šeima į jį persikėlė. Šiuo metu jis rašo (jau arti pabaigos) knygą apie Vilniaus kraštą.

■ JAV kasmet iš Kanados importuoja apie 6 mil. tonų laikraštinių popierių.

■ Kolumbijos etatiniu universiteto profesorium Bogotoje paskirtas Dr. A. Liaugminas; dėsto filosofiją, psichologiją, vokiečių ir prancūzų kalbas.

■ Siemetinėse varlių šokinėjimo varžybose varlė — „čempionas“ nušoko 4,07 metrus.

■ Amerikoje kasdien būna vidutiniškai 1800 gaisrų.

■ Baltieji Rūmai praėjusiais metais gavo vidutiniškai 14 telegramų kas valandą.

■ Sorocabana geležinkelio linijoje, 451 km nuo Sao Paulo, yra Bernardino de Campos miestelis, kurį nusiaubė nepaprasto smarkumo atogrąžų audra su ledais, kurių svoris buvo nuo 250 iki 500 gramų. Miestelį pergyveno nepaprastai susijaudinimą. Kaip bematant audra sugriovė 1200 namų. Jų tarpe nukentėjo pretekstai, bažnyčia. Nutrauktas telefono susisiektis, vanduo elektra. Miestelyje nuostolių padaryta už 5 mil. kruzeirų. Skaudžiai patietė ir apylinkės ūkiai, ypač kavos medelius. Apskaičiuojama, kad ūkio nuostoliai siekia 50 mil. kruzeirų.

■ Rytinėj Vokietijoje Bautzeno kalėjime esą žmonės šaukėsi Jungtinių Tautų ir Raudonojo Kryžiaus pagalbos. Pasiariusieji atstovai nurodė, jog bolševikų kalėjimuose miršta šimtai tūkstančių žmonių. Bautzene iš 7.000 kalinių beveik 200 serga džiūva, bet ne gauna jokios medicinos pagalbos. Nuo 1945 metų tame kalėjime jau esą mirę 20.000 žmonių.

■ Demokratų kandidato į JAV prezidentus, Adlai Stevenso no asmeniškai „publicity“ pareigūnų buvo Viktoras Šolis, kuris visur važinėjo su tuo kanidatu ir tvarkė jo komunikatus spaudai. V. Šolis užaugo Bridgeporte, Chicagoje, gimęs Škotijoje. Jis baigė Illinois universiteto žurnalizmo mokyklą, dirbo „Times“ redakcijoje, o vėliau tapo komercijos sekretoriaus padejeju Washingtone.

■ Prof. Simas Sužiedėlis, „Darbininko“ redaktorius, išrinktas vyriausio Ateitininkų Federacijos vadu.

■ Jungtinių Amerikos Valstybių gen. Walter B. Smith, buvęs ambasadorius Maskvoje, o dabar einas atsakingas pareigas Amerikos saugumo įstaigų Europoje, išleido knygą „Mano tretieji metai Mask-

voj“. Ten jis dažnai mini ir Baltijos valstybes. Įdomus yra jo susitikimas su lietuviu ūkininku.

■ Kai tik gen. Naguib paėmė valdžią, į jo ofisą įskrido elegantiška Doria Shafik ir pareiškė: „Jūs sutraukėte tautą rišusius pančius, o dabar sutraukėte moterų pančius, nes jos sudaro pusę tautos“. Generolas daug ką pažadėjo, bet su balsavimu prašė palaukti, nes nenorįs dabar sukelti ginčų tada, kada esąs reikalingas ramumas sunkesnėms reformoms pravesti.

■ Turkijos kūrėjas Kemal Ataturkas, panaikindamas poligamiją, nuimdamas galvos uždaralus, padarydamas ir moterims privalomą pradžios mokslo, atidarydamas joms universitetus, parlamentą, valdžios įstaigas ir visas profesijas, padarė tai, kad šiandien 60 proc. Turkijos balsuotojų yra moterys, o parlamente yra trys moterų atstovės.

■ Popiežius Lenkijoje leido kunigams atnaušinti Mišias bet kuriuo dienos ar vakaro metu, o tikintiesiems eiti prie komuniijos susilaikius nuo valgymo tris valandas, o nuo gėrimo 1 valandą.

■ Ottawoj veikia Katalikų Centras, duodąs patarimus moterystės klausimais. Per 10 metų tos įstaigos patarnavimu pasinaudojo 65.000 asmenų.

■ Išėjo iš spaudos kun. Tito Grany veikalas „Dorinė pareiga balsuoti“. Autorius, pasiremdamas katalikų bažnyčios mokslu ir popiežių enciklikomis, prieina išvados, kad katalikas nebalsuodamas gali sunkiai nusidėti.

■ Benediktinai grįžo į garsų Monte Cassino vienuolyną, per karą Italijoje sunaikintą. Vienuolynas dabar pačių vienuolių darbu atstatytas tiek, kad jie galėjo grįžti.

■ Iš 19 milijonų Irano gyventojų, katalikų yra 19.000.

■ Prieš keletą mėnesių mirė Japonijoje prof. Dr. P. Takashi. Jis buvo gydytojas ir gyveno Nagasaki mieste, kai nukrito pirmoji atominė bomba. Nors ir labai sunkiai sužeistas, bet vis dėlto turėjo užtekintai jėgos aprašyti mirties spindulių veikimą. Dabar apie jo gyvenimą padarytas įspūdingas filmas, vardu „Nagasaki varpai“. Prof. P. Takashi laidotuvis dalyvavo 3 mylių ilgomis žmonių eilė.

■ Libane, kurio pusę gyventojų yra krikščionys, Islamo moterys per 100 savo klubų kojo už reformų įteisinimą, ir gerbiama Ibitihaj Khadoura, Joms vadovauja visų mylima kuri 1930 m. pirmoji numetė veido užangalą.

■ Pakistane Islamo papročius griežtumas sušlubavo, bet nužūdzius ministerį pirmininką Aly Khan, jo žmonos vaikimas buvo nuslopintas, o naujojo ministerio pirmininko žmona demonstratyviai saugoja visus se nuosius papročius.

■ Egipte moterys daugiausiai supykino Islamo papročius saugotojus, nes jos arčiausiai Europos ir todėl greičiau apsikrėtė emancipacijos idėjomis. Turtingosios numetė uždarangas, apsirengė europietiskai, kaikurios net mokslus baigė Paryžiuje ar Anglijoje. Sufrąžistės sudarė net politinę partiją, o Sorboną baigusi elegantiška Doria Shafik sudarė Nilo Dukterų Klubą, kuriam priklausė apie 1000 turtingųjų sluoksnių moterų.

■ Šiuo metu JAV krašte naudojama apie 19 mil. televizijos priimtuvų. 1946 m. pradžioje buvo tik apie 10.000. Einant prie televizijos stočių skaičiaus padidinimo (nuo 112 iki 2.000) tikimasi dar labiau išplėsti televizijos pramonę. Krito ir aparatų kainos, pvz., 1948 m. 400 dol. įkainuotas televizijos aparatas dabar kaštuoja apie 200 dol. Šiais metais gamintojai tikisi pagaminti apie 5,2 mil. aparatų, o kitais metais — pasiekti 5,5 mil.

■ Pagal „Catholic Digest“ surinktus duomenis, iš 100 amerikiečių 99 tiki Dievą. Mažiausia tikinčiųjų rasta tarp baig. augšt. mokyklų (78%), toks pats tikinčiųjų nuosimtis rastas didelių, vidutinių ir žemų pajamų gyventojų grupėse, pagaliau, daugiausiai tikinčiųjų (91%) randamas grupėje žmonių per 65 metų amžiaus.

■ Westville Illinois, miestelis turbūt lietuviškiausias visoje Amerikoje. Beveik 80 procentų gyventojų yra lietuviai. miesto Majoras, policija, paštas ir kita administracija yra beveik visa lietuvių rankose.

■ Išemigravus į Ameriką ir Kanadą, dabar švedijos lietuvių kolonijai sudaro 50 vieningųjų, 16 lietuviškų ir 21 mišrių šeimų. Tik Stockholme yra kiek didesnis šių lietuvių susibūrimas.

■ Inž. dr. R. Baublys, gyvenąs Anglijoje, dalyvavo Milane, Italijoje, vykusiame socializmo Internacinalo suvažiavime ir jį supažindino su L. S. D. P. istorija ir sovietine Lietuvos okupacija.

■ Anglijos Londono lietuvių klebonui kun. dr. C. A. Matu laičiui, kuris tiria senovinius ijeroglifus ir teigia, kad jie parašyti lietuviškai, susilaukė 35 kunigavimo metų. Tos sukaštuvės pažymėtos jo pagerbimu.

Vlikas pasmerkė Sniečkų

Ryšium su okupuotoje Lietuvoje šeimininkaujančios komunistų partijos pirmojo sekretoriaus Sniečkaus pareiškimu, padarytu Maskvoje įvykusio SSSR komunistų partijos kongreso metu, VLIKas rado reikalinga pareikšti, — pažymėjo VLIKo Pirmininko pavaduotojas Dr. P. Karvelis žodyje, tartame pavergtoje tėvynėje ir laisvajame pasaulyje esantiems tautiečiams per Amerikos Balsą:

1) 1940-ais metais Sovietams okupuojant Lietuvą, Sniečkus buvo tarp tų labai negausių asmenų, kurie perėmė ir okupantų tarnybą. Jis, išduodamas savąją tėvynę, labai aktyviai prisidėjo prie Lietuvos, kaip nepriklausomos valstybės, naikinimo, talpininkaudamas okupantams Lietuvą įjungti į Sovietų Sąjungą.

2) Sniečkus buvo okupantų atsigabentas ir pastatytas pirmuoju Saugumo Departamentu viršininku. Jis 40-jų metų liepos mėnesį savom rankom įvykdė rinkinių Lietuvos vyrų areštus, atiduodamas juos nežmoniškiems kankinimams ir žudymams. Dėl to jis ir pramintas Lietuvos budeliu.

3) Sniečkus yra tiesiogis kaltininkas tų masinių deportacijų, kurios vyko Lietuvoje, ypač 1941-ais metais birželio mėnesį, kada dešimtimis tūkstančių nekalti vaikai, moterys, seneliai ir vyrai buvo priversti sugrūdinti pikčiau, kaip gyvuliai, į prekinis užkaltus vagonus ir išgabenti priverčiamieji siems darbams į Sovietų Sąjungos gilumą.

Sniečkus yra aiškiai kaltas visais genocido veiksmais ir turi būti atiduotas tarptautiniam teismui, kaip didžiausias nusikaltėlis žmoniškumui.

4) 1944-ais metais, antrą kartą Sovietams Lietuvą okupuojant, Sniečkus vadovavo ir tebevadovauja lietuvių tautos naikinimui, tęsdamas masinių ir individualinių deportacijų sistemą, griaudamas Lietuvos socialinę ir ūkinę santvarką. Ypač naikindamas Lietuvos ūkininkus. Jis yra atsakingas, kad kolchozų pavidalu Lietuvoje vėl įvedama dar sunkesnis baudžiava, negu rusai ją buvo atnešę, okupuodami Lietuvą 1795-ais metais.

5) Sniečkus yra Lietuvai ir lietuvių tautai visai svetimas, savo tėvynėje mažai gyvenęs, Kremliaus specialiai išauklėtas ir parengtas Sovietų imperialistiniams tikslams vykdyti.

Jo išsižadėjo net sava motina ir savi broliai ir seserys, atsisakydami pasilikti Lietuvoje antrąjį Sovietų okupacijai 1944-ais metais artėjant ir pa-

sirinkdami sunkią tremtinio dalį.

Turint tai visa galvoj, Sniečkus neturi nė mažiausios teisės kalbėti Lietuvos ar lietuvių vardu. Ypač neturi teisės mes ti šėšėli ir bandyti ardyti mūsų santykius su kitomis valstybėmis ir tautomis, kuirs iš širdies nori Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės.

PROF. ŠIVICKIS TIRIA LIETUVOS DIRVOŽEMĮ... KAZACHSTANE.

Buvęs Lietuvos un-to prof. P. Šivickis, priskirtas prie LT SR Mokslių Akademijos Žemės ūkio Instituto, anot rugs. 13 d. „Tiesos“, drauge su to paties instituto bendradarbiu A. Palazijs, tyrinėja Lietuvos dirvožemio pagerinimo problemą. Stalingrado Hidroelektrinės Statybos rajone. O rugs. 19 d. „Tiesoje“ skelbiamas prof. P. Šivickio laiškas, kuria me jis rašo: „Rašau šį laišką, būdamas toli nuo Lietuvos, broliškoje Kazachstano respublikoje. Žinia apie dingusį naujojo penkmečio plano metmenis, paskelbtus XIX partijos suvažiavimo išvakarėse, pasklido ir po tolimiausius Kazachstano dykumų ir stepių rajonus“.

Iš laiško turinio matyti, kad prof. Šivickis ištikrų dirba prie Kazachstano stepių, o ne Lietuvos, dirvožemio gerinimo.

OKUPANTĖS MELŽIA LIETUVOJE.

TSRS Augščiausiosios Tarybos Prezidiumo įsakymu (Šverniko parašu), keturios melžėjos bei šėriai apdovano ti Lenino ordinais už tai, kad iš jų priežiūroje esamų karvių primelžė daugiau, kaip 5.000 kg pieno per metus (1951).

Dvidešimt viena melžėja apdovanota „Darbo Raudonosios Vėliavos“ ordinais už primelžimą daugiau kaip po 4.000 kg pieno iš kiekvienos karvės per metus.

Iš apdovanojimo akto matyti, kad Lietuvoje tikrai gero pieningumo karvių, duodančių pieno per 5.000 kg per metus, yra tik 56, o duodančių per 4.000 — tik 540.

Pažymėtina, kad daugiau kaip trečdalis apdovanojimų pavarde rusiškos.

— Prof. S. Jankauskas „Tiesoj“ rugs. 19, 1952) rašo, kad Vilniaus universitete yra 13 mokslo daktarų, 30 profesorių, 33 docentai, 65 mokslo kandidatai.

— Maskvos kongreso mandatų komisija pranešė, kad Lietuvoje dabar esą 36.000 komunistų partijos narių, arba pusantro nuosimčio Lietuvos gyventojų, 1941 metais buvę tik 2.500.

„Rupintojėlių kryžkelė sustosis...“

RAŠO VYT. A. JONYNAS

III.

Sruoga tikėjo, kad tikras lietuviškas teatras gali išbūti šis mūsų lyrikos. Juk amžiais tėvė ir tvers lietuvių potraukis reikšti savo dvasios būseną ne kasdieniškai, bet perkeltinai, simboliškai. Pažvelkim į mūsų liaudies dainas, kaip ten visi jausmai išreiškiami lakoniškai ir vaizdžiai. Ir kažin ar tebuvo vien metmeninė entuziazmo apraiška tasai paraginimas jaunųjų mūsų lyrikų, tada lan kiusių teatro seminarą (Bradūno, Eug. Matuzevičiaus, N. Niliūno), pasukti į draminės kūrybos sritį.

Net ir Vaičiūno atveju pro fesorius įžiūrėdavo kažkokį šventadieniškumą — „Vaičiūno personažai, sakydavo jis, su kaspinėliais, margom prikyš-tėm“, ir apšaukdavo mūsų teatro meno vadovus Vaičiūno klastojimu už buitiską jo pjesių traktavimą scenoje.

Kaip bebūtų, Sruogos metas iššaukimas mūsų jauniesiems lyrikams liko be atgarsio. Gal profesoriaus netikėji mas, jog rašytojai prozaikai ne išstengs persilaužti ir draminę kūrybą kilo iš jo nemėgimo

vad. tezinų dramos veikalų kaip Ibseno „Nora“, gal kilo jis savaime iš paties kūrėjo meninės evoliucijos. Maistinga jo vaizduotė, būdingas kiekvienam kūrėjui psichikos daugybiškumas rado ekspansiją toj transfūzijoje, kuri pasireiškia kuriant personažų charakterius. Charakteringas tuo atžvilgiu Sruogos pasipaskojimas, kaip gimė jame Jogailos personažo vaidinys. Kai profesorius lankėsi Krokuvoje, jis užėjęs į Wavelio pilį, kur ilsi si Lietuvos - Lenkijos karalių palaikai. Ir štai stabtelėjęs ties Jogailos statula, jis pasijutęs lyg stabo ištiktas, tiek tos figūros bruožai priminė jam jo tėvo veidą. Vienas pasivaidinimas ir Sruogos plunks na sukurs didingą Jogailos figūrą „Milžino Paunksmėj“.

Ir ne vieną vieną, nes tas epizodas, Krokuvoje, man atrodo, ir bus tas žiburėlis tamsoje, kuris patraukė kūrėją vaizduotę į ieškotus sau temų neišskaitomuosius Lietuvos istorijos pus lapinius „Redvila Perkūnas“, „Algirdas Izborne“, „Baisioji naktis“, pagaliau „Kazimieras Sapieha“ ir „Apyaušrio Dalia“, — vis tai veikalai, sklai-

dą ūkanas, dengiančias mūsų praeitį.

Paskutinieji du veikalai — „K. Sapieha“ ir „Apyaušrio Dalia“ parašyti jau okupacijų metais. Dabar, kada tremtyje pasirodė Kazio Borutos „Baltaragio Malūnas“, mums dar labiau išryškėja tie gilūs vidiniai stimulai, kurie bus inspiravę dramaturgą sukurti šiuos paskutiniuosius stambius kūrinius. Nes tiek „Balt. Malūno“ sukrečianti pabaiga, tiek „K. Sapiehos“ finalo monologas atspindi nuostabiai ryškiai tą dvasinę krizę ir sielvartą, kuri išgyveno abu poetai aktyvaudoj ištikusios mūsų tautą tragedijos. Nesustosiu ilgiau ties „Kaz. Sapieha“. Prasiveržus ir laisvę jį lengvai pasiekiamą kiekvienam skaitytojui.

Tik norėtusi šia proga iškelti pageidavimą, kad netrukus skaitytoja pasiektų ir ant rasis rankraštis likęs Sruogos kūrinys — „Apyaušrio Dalia“, tapajstamas visuomenei vien iš ištraukų, spausdintų „Aiduos“. — Tiesa, šis veikalas buvo perskaitytas kadaise bolševikmety, Vilniaus teatre, vėliau — teatro seminare ir abu kartus buvo sutiktas nepalankiai. Galbūt didžiausia dalim veikė klausytojus toji aplinkybė, jog pjesė parašyta LTSR Meno vadybos pavedimu re-

prezentuoti lietuvių kultūrą Maskvos meno dekadaj. Atsi eit buvo įješkoma pigios agitacijos. Ir nors raudono siūlo nesurasta, vis vien nulėmė tas apironinis nusiteikimas. O gaila, nes „Apyaušrio Dalia“ šalia vykusios kompozicijos, pasižymi puikiai sceniškumo superstruktūra, veiksmo dinamiškumu, muzikinio elemento įkomponavimo plačiom galimy bėmis, žodžiu visais tais būdin gais Sruogos teatrui pradais, kuriuos vykusiai iškėlė savo „Kazimiero Sapiehos“ įvade - kardionogramoj J. Blekaitis.

Pasiėmęs sau tema 18 amž. įvykusį valstiečių sukilimą šiaulių ekonomijoje, Balys Sruoga nutapė mūsų prosenių kovą tokioj lietuviškoj šviesoje, kad nenuostabu, jog anuometi niams narokoms visai nesino rėjo rodyti šį veikalą Maskvoj. Po dramaturgo plunksna atgyja ne tik svetimų magnatų epocha su sulėmėjusia Bažnyčia ir naušnininkais plikbajoriais, bet ir Vilnius, Verkių slaitai, milžinkapiai ir mistiška baudžiavinio siela. Jei „Milžino Paunksmėj“ mus visada žavės Jogailos portretas, tai „Apyaušrio Dalioj“ šalia puikių Tyzenhauzeno ir Dalios Radvilaitės personažų, Sruoga sukuria kitą spalvingą mūsų literatūros charakterį — mistiš

ką zakristijono Skudučio dūšią.

O kas žino, gal būt, teatralai anuomet tikrai praregėjo šio veikalo monumentalumą, bet tuo pačiu metu su kartelių realizav, jog jų technika, vaidybinių priemonių arsenalas yra šio spektaklio akivaizdų pasenę ir nepanaudojami. Argi atsitiktinis reiškinys, kad Sruogos veikalai baigiasi dažniausiai minios chorale — malda. Kolektyvinė giesmė, sklidanti nuo scenos, tarsi uždeda paskutinį tašką tam šventadieniškam apskaidrinimui, kuriuo per estetinį pasigėrėjimą, neišvengiamai turėtų būti apimti veikalo žiūrovai. Charakteringas tuo atžvilgiu vienas profesoriaus pasisakymas, išsprukęs diskusijų įkaršty. Kai perskaičius „Apyaušrio Dalia“ auditorijos dalis užsispyrusiai norėjo surasti pjesės politgramotinį pamušalą, Sruoga neįsitenė:

„Valstiečių sukilimas, sušuko jis, parodomas vos viename paveiksle — priesaikos scenoj. Ir kai kunigas iškelia viršum klūpančios minios kryžių ir laimina juos, aš manau toj vietoj publika būtų pati klaupusi ant kelių“.

Jei kartais skaitytoja užkliu do mintis, kad sakysim „Kazimieras Sapieha“ gali būti in-

Nukelta į 5 pusl.

„RŪPINTOJELIU KRYŽKELEJ SUSTOSIU...“

(Atkelta iš 4 pusl.)
Teatro seminaro iškabėlė
kabo arštelis.

— Kovo 15 italų rašytojo
Sem Benelli veikalo „Apsiautalo“ skaitymas. — Šios pjesės grakštų vertimą eilėmis buvo paruošęs B. Sruoga. Dar prieš savaitę buvo skaitęs jį būrelį saviškių, kupinas entuziazmo, energijos. Vieną prieš aušrį išėjo, vedamas ginkluotų germanų.

Paskui Stutthofas, siaubingos dienos, naktys ir savaitės. Protu neįsivaizduojama egzistencija. Vien pagrindžio spauda primena, beveik reguliariai kas trys keturios savaitės, kaip tenai netolies kryžiuočių Marienburgio nukankinami vienas po kito įkaitai.

Bet su kokių šiltumu prisimena buvę stuthofiečiai kaliniai Didįjį Aitvarą. Kokia pa dēka dvelkia iš jų memuarų tam, kuris galbūt trapesnės už juos sveikatos, mokėjo palaikyti juose dvasinę pusiausvyrą, padėti išsinti iš žlugdančios apatijos. Susibūrę į literatūrinį būrelį „Atvaras“, jie dalinasi savo mintimis, diskutuoja įvairiais klausimais, kuria. Pats Sruoga parašo visą eilę veikalėlių. (Juos apibūdina prof. kunigas Yla savo straipsnyje, patalpintame „Tremties Metuose“).

Vėliau, kada per garsiąją raudonosios armijos ofensyvą, kaliniai varomi į Vakarų, nelaimingai susidėjus aplinkybėms Sruoga neatlaiko žygio ir pusgyvis patenka rusams. Jie grąžina jį Lietuvon.

Bet ar šitokią kraštą svajoto jis pamatyti praigiusiom kace to savaitė. Kas liko Sruogai mūsų šalies tyrliaukiose be artimųjų, patikimųjų, jei ne tie patys kacatiniai skersvėjai.

1947 m. spalio 16 dieną Rasų kapinės prigludžia amžinajam miegui lietuviškoj smilti prof. Sruoga.

A. Rūkas charakterizuodamas velionies asmenybę pabrėžia, kad profesoriaus sugebėjimo suvienyti savy geruosius Rytų bei Vakarų kultūrų pradus. Ar ne skauda ironiją, kad kaip tik tų pačių tautų išsigimusių budelių auka turėjo užbaigti savo žemiškąjį kelią kūrėjas Balys Sruoga. Jo mirtį rodos geriausiai palydėtų jo paties sukurtas personažo kunigo

Malakausko nekrologiniai žodžiai:

„Už ką jis mirė? Už žmonių kvailybę. Už žvėrį, pasislėpusį žmogaus Nickingoj dvasioj, už menkus tų žemės“.

Bet mūsų Aukštaitijos liūdnas berniokas, širdimi suaugęs su mėlynoujančiom savy arimų vagom, su amžiais skriaudžiamą jų liaudim, visą gyvenimą ieškojęs jai atverti vartus i kultūros gėlynus, Sruoga, kurį rėksniai apšaukdavo kultūrbolševiku ir kurio choralei ir monologai yra galbūt tyriausi, religinės ir patriotinės poezijos žemčiūgėliai, mūsų literatūro, nuolat nerimstantis savy, improvizuojantis ir experimentuojantis Sruoga, negali mirti lietuvių širdyse.

Ne vien dėlto, kad tragiškas jo žemės kelionės fiavalas liks simboliu mūsų šviesuomenę lydinčios tragedijos. Ne vien dėlto, kad jo nesipančiojanti jokios biurgeriškos ideologijos asutinė individualistinė prigimtis nesiliaus būti patrauklia kiekvienam įsiekiančiam savosios pasauliožiūros.

Bet ir dėlto, kad net ir tada, kada gyvenimo sukūriuos pamatų paskęs pilksmė, profesoriaus siluetas liks jo kūrybinis palikimas. Gal būt iš pradžių nesuprastas ir pilnai neįvertintas, bet visada vienodai kerėjantis savo slypinčia magiška galia. Nes raktas jį yra ne kas kita kaip skaidri, jokių laiko suodžių nemuzinama meilė saviškai žemei ir tautai. O pamilui jo kūrybą, atskleidus jos grožį bei sielą, nebesunkūs laiptai į vis gilėjantį jos supratimą. Štai kodėl Sruogai atviri keliai į mūsų būsimos teatro šventovę ir ateinančių kartų širdis.

ATSIŪSTA PAMINĖTI.

Juozas Švaistas. PETRAS ŠIRVOKAS. Nuotykių nuotykiškai žemėje, pragare ir danguje. Trijų dalių senų ir se nesniųjų laikų vaizdas, parašytas lietuvių pasakų motyvais. Paremta prof. J. Balio teigimu, kad „žmogui reikia iliuzijų, kitaip gyvenimas pasidarytų labai nuobodus. Užtat pasakos žmonių yra mėgiamos“. Išleido Chiagos Lietuvių Literatūros Draugija. Viršelį piešė dail. M. Šileikis.

ADOLFINA SKAISTIENĖ

Trylika rožių

— Kas atsiuntė tau šitas rožes?

— Trylikos pasimatymų mergaitė.

— Trylikos pasimatymų mergaitė?

Violeta lėtai padeda ant stalo rankinuką ir pirštinais, ir jos akys nustebina.

Liudui tai patinka, ir jis nori šį momentą pratęsti kaip galima ilgai. Prieina prie vazono pamerktų rožių ir glosto gležnučius, vos prasiskleidusius, žiedus.

— Trylika pasimatymų ir trylika rožių, — jis sako daugiau sau, o ne jai. — Romantiška, ar ne? Ir šiandien yra jos vestuvių diena.

— Aš jaučiuosi turinti teisę žinoti, kas yra toji, kurios pasveikinimą tu taip vertini.

— Aš dar daugiau vertinu tavo norą žinoti.

— Atėjai ne bartis, bet, kaip ir nežinomoji rožių siuntėja, pasveikinti vardadienio progą. Ir jei tau svarbiau gėlės už mano pabučiavimą, aš galiu išeiti.

— Kam to staigumo, Violeta, ir kam to gėdinimo? Būk viešnia. Sėsk. Šiandien mano vardadienis ir mudu, jį atšvėsdami, turėsime daug laiko pasikalbėti. Jei tau bus įdomu, galėsiu papasakoti ir apie šiu rožių siuntėją. Apie moterį, kuriai aš buvau kaip Kolumbui žemė.

— Aš nežinojau, kad šalia manęs yra kita moteris, — sa ko Violeta ir jos balse daugiau skausmo, negu prikašiojimo.

— O, Vija, brangioji. Jei tu visada būtum tokia, kaip ši

momentą, aš būčiau laimingiau sias pasaulyje vyras. Jis priešai visai arti, bet neprigludžia prie savęs ir nebučiuoja, kaip mergina buvo tikėjusi, ir ji sako jam su pykčio priegai de:

— Šį vakarą aš nenoriu žmonių. Aš noriu su tavim vienu pakalbėti. Ir išsiaiškinti, — pirduria nuleisdama akis ir pešiodama pirštinais kraštus.

— Bet juk tu pati buvai prašiusi sukviesti jaunų žmonių, kad būtų daug juoko, linksmybų kalbų ir stiklų skambėjimo.

— Aš noriu būti tik su tavimi!

— Ar tu nesi sakiusi, kad aš esu nuobodus?

— Aš noriu būti tik su tavimi! — ji nori sutrepsėti koją, bet susivaldo.

— Jei kalbi visai nuoširdžiai, aš paskambinsiu draugams, kad nesusirinktų. Šį vakarą mudu galėsime praleisti dviese. Jei tu to nori.

Violeta neatsako, tik linktelė galva, o jos akyse yra tiek daug džiaugsmo, kad Liudas nesusivaldo ir nusišypso. Tada jis linksmas nueina prie telefono ir nori pasakyti draugams, kad jo planas eina pagal planą.

Mergina, likusi viena kambaryje, išžiūri į rožes. Trylika raudonų žiedų vazoje ant stalo besiliedžiančios saulės rausvume yra perregimai raudoni. Jie Violetai pirmena už nės kamuolius, kuriuos ji matė prieš septynerius metus apleidžiant degančią tėvų sodybą. Anuomet rausva padangė

VYTAUTAS TARVAINIS

Tik praeitais metais pakeltas į paskautininko laipsnį, veiklus Detorito skautas, poetas Vytautas Tarvainis, po ilgesnės ligos mirė š. m. lapkričio mėn. 5 d.

GILTINĖ

Kas ten ateina barškantis ir išsišiepęs?

Ach taip! Tai tu, tai tu...

Šiandien žydėjime pačiam, pačioj jaunystėj, bet tuje artinies ir artinies, juntu...

Šalti kvėpavimai užliejo giedrą mano veidą ir šaltas juokas išdžiūvusios širdies.

Negrabaliok manęs kaulėtom savo rankom, jų sanarių kimus skambėjimas girdėt.

— Sakyk, po mano stogu, viešnia, ko panūdai, ar ko jieskot, ar išsivesti atėjai?

Šiandien pavasaris pražydęs svaigstančioj jaunystėj, gal ir tu žydėt sumojai dar čionai?

ATGAILOS EINU...

Mažos žvaigždės spindėjime regiu Tave, O Viešpatie, giesmėj girdžiu...

Ir į Tave tam vakaro varpų skambėjime aš atgaile prašyt einu.

Kančioj paniekintas ir nukryžiuotas, Viešpatie, per mūs kaltes, per mus...

Dygliais erškėčių vainikuotas per mane tremtinį ir šiuos kelius.

Mažos žvaigždės spindėjime regiu Tave, O Viešpatie, giesmėj girdžiu...

Ir į Tave tam vakaro varpų skambėjime maldauti atgaile einu...

Iš „Gyvenimas Laša“.

Mokslo-technikos naujienos

LABAI SVARBUS NAUJAS ATOMINIS IŠRADIMAS.

„The New York Times“ pranešė, kad JAV mokslininkai, kurie dirba atominės energijos laboratorijoje ties Brookhevene, rado naują milžiniškos reikšmės išradimą atomo energijos srityje. Redaktorius spaudė „Naujienu“ spaustuvė. Knygoje 230 puslapių. Kaina 2,75 dol. Knyga gaunama „Nepri.“ redakcijoje, 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

Liudas Dovydėdas. BRO-LIAI DOMEIKOS. Romanas. Premijuotas Lietuvos valstybi ne premija. Išleido „Terra“. Kaina 2,50 dol. Gaunama „N. Liet.“ redakcijoje. Tai romano savo metu sukėlęs daug triukšmo ir gausių ginčų.

Guy de Maupasant. KARO LIAI. Novelės. 280 puslapių. Išleido „Terra“. Kaina 2,50 dol. Gaunama „Neprikl. L.“ redakcijoje. Tai garsiosios džiojo prancūzų novelisto novelės. Viršelį dail. Alb. Bielskio. Knyga gražiai išleista.

mokslo reikalams W. Laurence praneša, kad naujasis išradimas įgalina pastatyti augštos energijos atominių akseleratorių, kuris galės gaminti lig šiol negirdėtą elektrinę jėgą, kuri sieks 100.000 milijonų elektronų voltų. Ligšiolinis galingiausias akseleratorius galėjo gaminti tik 2.300 milijonų elektronų voltų.

Šis išradimas mokslininkų tarpe sukėlė sensaciją, kuri prilygsta 1939 m. sensacijai, kai anuomet buvo išrastas atomo suskaldymo būdas, įgalinęs vėliau pagaminti atominę bombą. Amerikos mokslininkas prof. W. Watsonas, ryšium su naujuoju išradimu, pareiškė, kad galutinės pasaulio taikos įgyvendinimo atveju, įtantišnio pajėgumo atomo energijos įrengimai galėtų aprūpinti reikiama energija visus Jungtinių Amerikos Valstybių fabrikus.

Kalbėdamas šio išradimo proga per radiją, prof. Watsonas pridūrė, kad naujos atomo energijos pajėgumo panaudojimas galėtų žymiai pakelti

batos ir pasijuokianti iš mūsų senbernystės. Netrukus sėdėjome prie karštų arbatos puodukų. Ir čia prasideda svarbiausia mano pasakojimo dalis, nes pas Kosto pažįstamą mergaitę Onutę atradau besisvečiuojančią Liusę, mano jauniausio brolio Jurgio buvusią mylimąją. Ne, jai netinka mylimosios vardas, nes tada jie buvo labai jauni. Nuo pat mažiausio žens jie mokėsi vienoje klasėje ir buvo geriausi draugai. Gimnazijoje draugystę pakeitė meilė ir mano brolis priaršydavo daugybę jai skiriamų eilėraščių. O kai prispausdavo armoniką prie krūtinės, melodijos pynė meilę, ilgesį ir skausmą. Mažame miestelyje mes visi pažinome vienas kitą. Žiemą šokdavome pasilinksminimuose, vasarą laiveliais ir baidarėmis siausdavome Ventos bangose. Tiek tik ir Liusę tepažinau. Ir nesi-stengiau arčiau pažinti ir, nors žmonės juokaudavo, kad tai būsimą mano brolienę, laikiau ją vaiku ir nesidomėjau kaip mergina.

Vieną sykį, mano vardadienį, kaip ir šiandien, švenčiant, tarp daugelio jaunų žmonių buvo pakviesta ir ji. Dūmų ir svaigalų pripildytoje seklyčio-dar jį švitėjo savo melsva suknelė, kaip brangakmenis peilnuose. Ir tada aš pamačiau, kad ji, nors dar labai jauna, bet labai daili. Net supykau, išgirdęs brolių, kviečiantį ją pasivaikščioti mūsų žydinčiame, nakties drėgmės išpraustame sode, ir nudžiugau, kada ji atsisakė. Tada aš, vos pastovėdamas ant kojų, (tu žinai, kaip paskutiniaisiais metais mes gerėme!) priejau prie jos ir pasakiau, kad noriu turėti ją savo glėbyje. Ji švelniai, bet

žmonijos gyvenimo lygį. Per 5—10 metų šia energija būtų galima aprūpinti visą pramonę ir žemės ūkį. Be to, kaip profesorius pareiškė, šios naujos atomo energijos pagalba būtų galima pasiekti ir mėnulį, panaudojant šią energiją specialios erdvių aviacijos pažangai.

PRIESTANKINIS IŠRADIMAS

JAV armijos štabo viršininkas gen. Lawton Collins tvirtina, kad Sov. Sąjunga turi apie 40.000 tankų. Tiek tankų neturi visos laisvojo pasaulio tautos kartu sudėjus. Bet Amerika nemananti lenktyniauti su sovietais tankų gamyboje. Kovai su priešu tankais Amerika seniai įieškojo naujų būdų. Dabar turima tokių galingų priestankinių pabūklų, prieš kuriuos negali atsilaukyti nė vienas pasaulio tankas, nei išskiriant nei pačius sunkiausius sovietų tankus, pareiškė generolas Collins.

METALŲ LYDINIAI

Dabatiniais laikais naudojamas metalus vartoja ne pavieniai, bet dažniausia lydinuose su kitais metalais. Tokie lydiniai, kaip patirta, turi geresnių savybių, negu gryni metalai.

Pav., geležis, plienas, ketus dabar retai vartojami kaip gryni metalai. Jie dažniausia sulydomi su kitais metalais. Su lyditi — sumaišyti su kitais metalais, geležis, plienas ir ketus igauna naujų savybių, kurios yra daug vertingesnės, negu pavienių tų metalų. Taip daroma chromo, vanadiumo ir kitokių priemaišų plienas, kuris yra ne tik geresnis, negu grynas plienas, bet dažnu atveju toks mišinys yra būtinasis, nes be chromo arba vanadiumo priemaišų, plienas neišpildo jam statomų reikalavimų.

Štai kodėl valstybės visomis jėgomis veržiasi į kitas valstybes, kur yra tokių metalų, ypač retų ir brangių metalų, reikalingų lėktuvų ir mašinų statybai.

AUTOMOBILIŲ FABRIKAS GAMINA DIRBTINĖS ŠIRDIS.

JAV General Motors kompanijos fabrikai daugiausia gamina automobilius. Tačiau paskutiniu metu pradėjo gaminti dirbtinius plaučius ir dirbtines širdis, kuriuos gydytojai

dabar įtraukia į chirurginių operacijų procesą.

Kaip žinoma, pirmąją dirbtinę širdį išrado garsusis Amerikos lakūnas Lindberghas. Ją tobulino ir kiti išradėjai. Dabar dirbtinė širdis jau naudojama operacijoms. Dėka dirbtinės širdies tapo įmanomos širdies operacijos. Šiame „NL“ skyrelyje jau buvo konstatuoti tokių operacijų faktai.

General Motors Co dabar gamina dirbtines širdis. Trys gydytojai išbandė General Motors Co pagamintą širdį, kuri operuojamam ligoniui atstojo jo tikrą širdį visą valandą.

Ligonio širdis buvo išjungta nuo kraujotakos, pavadant kraujo varymo darbą minėtam mechaniniam aparatui.

Tuo metu širdis, tuščia nuo kraujo, bet plakanti, buvo chirurgų atidaryta ir pašalinti atsiradę trūkumai. Praėjus 3 mėnesiams po operacijos, ligonis, 41 m. vyras, jautėsi gerai.

KANADA SUSIRŪPINUSI ATOMINE JĖGAINE.

Jungt. Valstybių atominės jėgos fabrikas bus pastatytas Michigane. Jis tieks elektros energiją dideliai chemikalų fabrikui. Uranijus 235, pagrindinis izotopas, iš kurio yra gaminamos atominės bombos, bus panaudotas gamybai. Garas, kaip sekantis žingsnis, pagamins elektros energiją. Fabrikas bus užbaigtas 1952 m. pabaigoje ir chemikalų firma pasitiki, kad atominių jėgų fabrikas pateisins savo nepaprastai dideles išlaidas.

Kanados planai yra sparčiau pažengę negu buvo numatyta. Gynybos produkcijos ministras C. D. Howe pranašauja, kad Kanada turės savo atominę elektrinę jėgainę 10 m. bėgyje.

ŠIRDIES TYRINĖJIMAI KANADOJE.

Kanados daktarai, kurie specializuojasi širdies ligų gydyme, prašo vyriausybės, kad ji paskirtų esminę paramą tyrinėjimui. Širdies ligos ir giminingos ligos yra didžiausia mirties priežastis Kanadoje, o tik tai 50.000 dol. per metus išleidžiama tų ligų tyrinėjimui.

Kanados visuomenė yra nuomonė, kad širdies ligos yra neišgydomos, bet ištikrųjų taip nėra. Hypertension ir Arteriosclerosis gali būti išgydyti. Bet tam reikia lėšų.

tynerių metų laikotarpį nėra pridėjęs savo aštrių žirklių prie jų švelnumo. Susitikę mes ne puolėme vienas kitam į glėbį, neklausinėjome, kada ir kaip išbėgome iš Lietuvos ir kas iš pažįstamųjų kur randasi, kaip dažniausiai elgiamasi ir šnekama susitikus žmogų iš savo krašto, bet nustebę ilgai žiūrėjome į vienas kitą.

— Aš bijau suskaičiuoti, kiek metų yra praėję nuo paskutinio mūsų susitikimo, — pasakė ji taip nuoširdžiai ir paprastai, kad man nė nebereikė jo atsiprašyti už aną vardinį vakarą.

— Judo pažįstami? — nustebė Onutė.

— Seni draugai, — paaiškino Liusė ir šiltai paspaudė mano ranką. O juk draugais mes niekada nesame buvę.

— Ačiū Dievui, išjudino jis tave iš apsnūdimo. Šita mergina, — kreipėsi Onutė į mane ir Kostą, — yra visai atsilikusi nuo šių dienų gyvenimo. Pripratusi provincijoje nuobodžiai, ir čia negali įsijungti į didmiesčio tempą.

— Tu neseniai čia, Liuse?

— naudojausi seno draugo teise vadinti ją vardu.

— Du ilgi mėnesiai.

— Du mėnesiai, o aš matau Jus tik pirm kartą, — stebėjosi Kostas, nenuleisdamas akių nuo Liusės.

— Du kančios, ilgesio, nuo mylimo atsiskyrimo mėnesiai, — pridūrė Onutė, piktai žvilgtelėjusi į Kostą.

— Mano gili užuojauta. Kur yra tas laimingasis? — vis dar nenuleisdamas nuo Liusės akių klausė Kostas.

— Netikėkite ja, — šypsojosi Liusė. — Nėra jau taip blogai, kaip ji nupasakojė. Tiesa, turiu aukso kasyklose dir-

KULTŪRINĖ KRONIKA

DAIŲ DIENA HARRISONE, N. J.

Ameikoje, kur gausnes lie tuvių kolonijos turi daug cho- rų, yra ruošiamos dainų di- nos. Spalio 19 d. tokia dainų diena buvo suruošta Harrison, N. J. Dalyvavo per 400 dai- nininkų. Publikos susirinko per 1000. Salė negalėjo visų norinčių sutalpinti.

Pirmiausia pasirodė atskiri New Jersey mišrus chorai: Harrison — Kearny, Bayon- ne's, Elizabetho wtik vyrų), Newarko, „Rūtos“ radijo. Di- rigavo Alg. Kačanauskas, A. Jakupčionis, J. Žilevičius, M. Bernotas.

Iš geresnių ir stipresnių pa minėtini: Harrison — Kearny choras, pasižymėjęs savo gau- sumu (50 žmonių, daug jauni- mo) ir geru pasirodymu, per pus mažesnis (24 žmonės), bet geru dainos saskambiu Newar- ko choras ir gražiais tautiš- kais rūbais „Rūtos“ radijo choras.

Stipriausiai visus paveikė

jungtiniai chorai. New Yorko jungtinis mišrus choras, dirig. P. Dulkės, labai vykusiai iš- pildė J. Naujelio „Jaunimo giesmę“, J. Žilevičiaus „Anoj pusėj ežero“ ir A. Vanagai- čio „Ei, pasauli, mes be Vil- niaus nenurimsim“.

Po to, New Yorko ir New Jersey jungtinis moterų cho- ras, dirig. J. Žilevičiui, išpil- dė V. Jančio „Kur banguoja Nemunėlis“, Šimkaus „Motu- le mano“, J. Žilevičiaus „Šo- kinėje jaunus bernelis“. Jung- tinis New Yorko ir New Jer- sey vyrų choras, dirig. Alg. Ka- čanauskui, St. Grauzinio „Jau pravertos dvaro stonios“, B. Jonušo „Gint tėvyne mes jo- sim“ ir E. Gailevičiaus „Ra- movėnų maršą“.

Visų nuotaika dar labiau pa kilo, kai salėje pasirodė New Yorko ir New Jersey jungtinis mišrus choras, susidedas iš 400 žmonių. Komp. J. Žile- vičiui diriguojant, 400 balsų

suskamba: J. Starkos „Verkia mergelė“, A. Kačanausko „Su- die, Lietuva“, Dirig. P. Sakui choras išpildė: Sasnausko „Karvelė“ ir J. Žilevičiaus „Laisvės Tėvynei“.

Visos šios jungtinio choro išpildytos dainos padarė klau- sytojams gilų išpūdį.

MAZALAITĖ PREMIJUOTĖ

Praėjusiais metais Chicagos Lietuvių Literatūros Draugi- ja buvo paskelbusi antrąjį no- velės konkursą, o spalio 18 d., Lietuvių Auditorijos didžioje lasėje buvo paskelbti šio kon- kurso rezultatai.

Pranešėjas Kleofas Matuse- vičius paaikšino žiūrovams šio vakaro tikslą.

Pirmininkė S. Pipiraitė per- skaitė teisėjų komisijos spren- dimą. Viso konkursui buvo

atsiųsta 24 novelės, iš kurių nė viena nerasta tinkama premi- juoti, tačiau komisija nutarė skirti 50 dol. iš premijų fon- do vienam geriausiam veika- liui, kurio autorium pasirašė Juozas Uogienojus. Atplėšus slaptąjį voką, pasirodė, kad pre- mijuotosios novelės, kurios pa- vadinimas yra „Paskutinis kalvis“, autroius yra Nelė Ma- zalaitė, gyvenanti Brooklyne.

IMIGRANTAI IR PIONIERIAI

Kiekvienas Kanadoje, iš- skyrus indėnus ir eskimus, yra imigrantai arba imigrantų ai- niai, pareiškė Hon. Walter Har- ris, Federalinis Pilietybės ir Imigracijos ministeris.

„Mes tikime, kad šiame kra- ste turime dar vietos daugelio kraštų piliečiams“, sako jis. „Tokiuose susirinkimuose, kaip

šitame, kur vyrai ir moterys iš kraštų, kurie skirtingi savo kul- tūra ir tautybe, yra sujungti bendram tikslui, galime ištik- rūjų sakyti: „čia yra Kanados tautų centras. Čia jaučiame tau- tos pulsą“.

„Šių dienų imigrantai yra to- kie pat pionieriai, kaip ir tie, kurie atvėrė ankstyvesnes sie- nas“, sako Mr. Harris. Imigran- tai padeda sukurti didesnę Ka- nadą ir, kaip ankstyvesnių me- tų kanadiečiai, jie atsisako nuo savo patogumų šiandieną, kad jų vaikai pasidžiaugtų rytdieną.

„Mes, kanadiečiai, esame pa- saulio laimingiausių žmonių tarpe“, konstatavo jis.

„DANGAUS IR ŽEMĖS SŪ-NU“ DAUGIAU NEMATYSIME.

Vinco Krėvės Mickevičiaus veikalas „Dangaus ir žemės sūnūs“, pasirodo, toliau nebus leidžiamas. Autorius apie jį šitaip pasisako:

— Šį veikalą pradėjau dar jaunas būdamas ir galu saky- ti, kad esu visai prie pat galo. Turėtų būti iš viso trys daly- s. Antroji dalis jau visai baigta, tačiau dar tik pusė jos perrašy- ta. Bet spausdinti šio veikalą nesirengiu. Gal tik Lietuvoje, ar kada po mirties. Bijau, kad

jo nesupras, ir šis klaidingas supratimas gali įžeisti katali- kus. O ko nors įžeisti niekad nenorėjau. Lygiai kaip nema- niau nieko įžeisti su su pir- mąja dalimi. Lai guli rankraš- tyje. Tai bus vienintelis mano palikimas dukrai, nes kitokio turto neturiu. Be to, šiuo me- tu kiekviena leidykla, spaus- dindama veikalą, mano auto- riui daranti malonumą, o jo- kių malonių nenoriu.

Šis mano darbas yra gilių studijų vaisius. Gal jis ir pra- silenka kai kur su Evangelija, bet jame jokiu būdu nepanei- giu Kristaus dieviškosios bui- ties, o priešingai, ją stengiuosi išskirti. Pats esu gilus krikš- čionis ir viską remiu krikščio- niškuoju mokslu, nors gal ne- drįsčiau vadintis dogmatiniu kataliku. Kas atydžiai šį vei- kalą skaitys, tasai pats įsi- tiki- kins. Spausdinti duosiu tik ats- kiras ištraukas, bet ne išsą- veikalą“.

(„Draugas“).

„NL“ red. dėl šio pareiški- mo turi išreikšti didelį apgai- lestavimą. Veikalas, kuris tik- rai vertas yra augščiausio įver- tinimo, sulaukomas dėl spaudo- vės pasireiškusių nepalankumų jam. Tai didelis mūsų kartai ar kada po mirties. Bijau, kad

„BRITANIJOS LIETUVIS“

vienintelis visoj Europoj lietuvių savaitraštis. Nepartinis, siekias tikslo — bendro visiems lietuviams. Lietuviai, atvykę iš Anglijos, neturėtų pamiršti savo buvusio organo.

LEIDZIA D. Britanijos Lietuvių Sąjonia, Londone. KAINA metams 5 dol.

ADRESAS: „Br. Lietuviai“, Lithuanian House, 43, Hol- land Park, London, W. II, England.

AR ŽINOTE KĄ RASO

„KELEIVIS“

AR ŽINOTE, kodėl vieni jį giria, kiti keikia, bet visi mėgsta jį skaityti?

„KELEIVIS“ žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam ne patakauja ir nesibijo teisybės skelbti. Žmonių mulkintojus ir apgavikus jisai lupa be jokio pasigailėjimo.

Be to, jame rasi visokių pa- tarimų, gražių eilių, įdo- mių paveikslų ir žinių iš viso pasaulio. Didelio formato, 8 puslapių, graži, lengva kalba. Kaina Kanadoje \$ 3,50 metams. Pusei metams \$ 1,75. Parašykite ir paprašykite vieno egzemplioriaus pasižiū- rėti. Gausit nemokamai.

KELEIVIS

636 BROADWAY, So. BOSTON 17, Mass., U. S. A.

Pasaulio lietuvių karių mėnesinis žurnalas

KARYS

išėina didelio formato, gražiai iliustruotas, duoda daug įdomios medžiagos.

Redaguoja ir leidžia: kpt. S. Urbonas, B. Aušrotas, S. Butkus

Prenumerata: metams 4 dol., atskiro nr. kaina 45 ct. 680 Brushwick Ave, Brooklyn 21, N. Y., U. S. A.

VISI TROKŠTA LAISVOS LIETUVOS, TOREL VISI SKAITO LAISVAJĄ LIETUVĄ!

LAISVOJI LIETUVA išėina kas savaitę, ir duoda ge- riausias politines ir apie lietuvių gyvenimą žinias, iš viso pasaulio. Leidžia Lietuvos Atgimimo Sąjūdį. Kaina metams 5 doleriai Amerikoje ir Kanadoje; kitur 6 dol. Prašome rašyti šiuo nauju antrašu:

Laisvoji Lietuva, 68 Salem Str., Worcester, Mass. USA.

ISIGYKITE VERTINGUS „LIETUVIŲ DIENŲ“ LEIDNIUS

„Lietuvių Tautos Kelias“, prof. M. Biržiška ... \$ 3.00
„Varpai Skamba“, St. Būdavo apysaka \$ 2.50
„Žemė“, poezijos antologija \$ 4.00
Gauinama „Nepr. Lietuvos“ redakcijoje, spaudos kios- kuose ir leidykloje: „Lietuvių Dienos“, 9204 S. Bro- adway, Los Angeles 3, Calif USA.

bantį sužadėtinį, bet nesu to amžiaus, kad gyvendama be jo mirčiau iš meilės.

— Tikra meilė neskaiciuoja metų, — pridūrė Kostas.

Valandėlę tylėjome. Onu- tė įpylė arbatos ir ragino ra- gauti jos pačios iškeptų pyra- gelius.

— Ar nieko nežinau apie Jurgį? — Pagaliau paklausė Liusė. Šio klausimo aš jau se- niai laukiau.

Papasakojau viską, ką žino- jau ir labai gailėjau, kad ga- lėjau tiek mažą pasakyti mer- gaitėi, kuri kažkada buvo va- dinama Jurgio.

Tą vakarą aš ją lydėjau na- mo. Nebelijo. Mes nepasi- naudojome važinavimo priemo- nėmis, bet pėstiėjome lapų pri- kritusiomis gatvėmis. Aš lai- kiau jos ranką savojoje. Mes turėjome begales kalbos ir aš tik trumpais akimirksniais pri- simindavau tave, Violeta, ir rūpestį kur esi išėjusi, kad su- tartą pasimatymo valandą ne- radau namuose. Prie jos prie- gio ilgai stovėjome. Buvo visai nusiskaidrinę ir iš po debesies krašto švietė mėnuo.

— Ar ne keistas sutapimas, kad mudu susitikome? — sa- kau aš gal jau dešimtą kartą.

— Atsuk savo veidą į švie- sę. Aš noriu pasigėrėti bruo- žais, kuriuos kažkada mylė- jau... Kodėl mes susitikome? Dabar? Kada buvau susitai- kiusi su likimu ir nurimusi, — bemaž pasnibždomis sakė ji ir akyse blizgėjo ašaros.

Aš neradau suraminimo žo- džių. Švelniai priglaudžiau prie savęs ir pabučiavau. Ji nesisipriešino. Nusišypsojo ir pro ašaras pasakė:

— Šitas pabučiavimas yra kaip pasveikinimas grįžus na- mo. Po daugelio blaškymosi ir kančios metų...

Aš, kaip paskutinis kvailys, nieko nesuapartau. Man buvo labai gaila Liusės, Jurgio, tē- viškės ir savės. Taip, savės, nes pasaulyje nebuvo nieko, kas verktų dėl manęs. Verkia mama, jei jos akys tebesigėri saulės šviesa, bet motinos aša- ars mes kitaip įvertiname.

Kitą vakarą aš nėjau klausti tavęs, kur buvai vakar išėjusi, bet nuėjau pas Liusę. Ji pla- čiai pravėrė savo kambario duris ir aš buvau lauktas ir mielas svečias. Mudu žiūrėjo me jos iš Lietuvos atsivežtas nuotraukas, kartu klaidžiojo- me pažįstamomis vietovėmis ir šnekėjome apie bendrus pa- žįstamus. Labai džiaugiausi radęs kelias Jurgio nuotrau- kas, kurių vieną ji man atida- vė. Ją tau rodžiau, Violeta, bet tu nesidomėjai mergina, ku- ri ją buvo išsaugojusi ir man perleidusi.

Aš buvau labai laimingas, suradęs merginą iš savo gim- tinės. Miestelis, kuriame ji gi- mē ir augo, yra vos kilometro nuotolyje nuo mūsų ūkio. Ar timesnio žmogaus tremtyje aš neturėjau. Ji priminė man se- serį, su kuria drauge išbėgome iš Lietuvos ir kurią palaidojau Berlyno griuvėsiuose.

— Kada atvažiuos tavo su- žadėtinis? — paklausiau jos vieną vakarą. Apie jį ji bemaž visai nieko nekalbėdavo.

— Netrukus.

— Papasakok apie jį.

— Žigmas puikus vyras.

Tai visa, ką galiau pasakyti.

Tą vakarą ji buvo nekaltai liūdna. Pakviečiau į kiną. At- sisakė. Sakėsi norinti grįžti anksčiau namo. Prie vartelių ištisė ranką ir nepakvietė įei- ti vidun. Jos bloga nuotaika užkrėtė ir mane. Švilpau- damas ir įsitraukęs į kalto api- kaklę nuėjau pas tave, Vija, ir

mudu ginčijomės dėl tuščių da- lykų. Tada tu man pasakei, kad aš nepakenčiamas ir nuo- bodus.

Visą savaitę nemačiau Liu- sės. Šeštadienio vakarą šeimi- ninkė pakvietė prie telefono. Skambino Onutė ir kvietė tuoj nueiti pas ją. Nuėjęs be mūsų ketvertuko radau nepažįstamą vaikina.

— Mano sužadėtinis Zig- mas Skirgaila, — pristatė man jį Liusė ir mudu draugiškai pa- spaudėme rankas. Ant stalo buvo prikrauta daug gėrybių ir nedelsdami ėmėme vaišinti- tis. Ir keista, tarp mūsų ketu- rių, manęs Liusės, Kosto ir Onutės, Žigmas jautėsi visai svetimas ir nereikalingas. Vel- tui stengiausi jį įtraukti į bend- rą kalbą ir juoką. Liusė sėdė jo šalia jo, priešais mane, ir jos balsė girdėjosi skubotumas, kai kalbėjo su juo ir jos akys juokėsi ir mėtė žaibus, kai mu- du sudauždavome stikluokus.

— Aš pradėčiau pavyduliau- ti, jei jūs nebūtumėt seni drau- gai iš vieno krašto, — vaišėms pasibaigus, atšisveikindamas, neva juokais, neva rimtai pa- sakė man Žigmas.

Kurį laiką Liusės nesutikau. Nesistengiau sutikti. Vieną pa- vakarą, grįžęs iš darbo, radau ją savo kambarielyje. Ji sėdėjo sofos kampatyje, nedrąsi ir su- mūšusi.

— Svečias nebuvėlis, ar ne?

Gerai, kad grįžai rėveluoda- mas. Būtų nusibėgusi laukti, — ji jieskojo žodžių savo sumiši- mui paslėpti.

— Bet, (Liusė, koks vėjas

tave atnešė? — Stebiesi, kad nekviesta

atėjau? Atsisėdau šalia jos, nesuvok- damas kame glūdi jos atėjimo priežastis. Ji niekada nerūkė, bet tada pasiekė mano cigare-

tes ir kada išsiėmė vieną, jos pirštai nežymiai drebojo.

— Miela mergaitė, numesk šį netikusį žaisliuką ir papa- sakok, ką turi ant širdies.

— Kitą sekmadienį bus ma- no vestuvės.

— Kaip džiugu tai girdėti! Leisk pasveikinti ir palinkėti daug laimės.

— Mesk kvailus posakius. Jei neturi nuoširdaus žodžio, patylėk.

Aš nieko nesuapartau. Jos artumas ėmė darytis sunkus. Norėjau pakilti, bet jos ranka sugriebė manąją ir, pasienku- si, įsmeigusi žvilgsnį į mane, sušnibždėjo:

— Liudai, Liudai, tu žinai, kad aš nenoriu tų vestuvių. Aš nemyliu Žigmo. Niekada ne- mylėjau. Aš myliu tave! — ji žiūrėjo ir laukė, o aš neradau nieko, ką galėčiau jai pasaky- ti. Ir kada aš perligai tylėjau, ji atsitraukė nustebusi, o jos akys pasidarė didelės ir pla- čios, kaip mėlynieji Zarusų ežerai. Ir aš tada pagalvojau, kad lengva būtų paskeisti ši- tame mėlynume, jei pasaulyje nebūtų kitų, pilksvai žalsvų, akių.

— Aš neklydau. Tu manęs nemylai, — pasakė ir paslėpė veidą delnuose. Bet neverkė. Ir man būtų buvę daug leng- viau, jei būtų verkusi. Tada būčiau galėjęs raminti. Dabar mudu sėdėjome šalia vienas ki- to ir aš neradau nė vieno žo- džio slegiančiai tylai išsklai- dyti.

— Pirmą sykį pamačiau ta- vę po klasės langą, — po ku- rio laiko pradėjo jį pasakoti. — Buvo pertrauka ir mes, kelios mergaitės, stebėjome praei- vius. Ir tada praėjai tu, kuriu- no uniformoje. Visų susido- mėjimas buvo neapsakomas. Mergaitės tik ir tekalbėjo,

kad grįžo Jurgio brolis, kariū- nas iš Kauno atostogų. Aš tuo- jaukiaus iš jų, bet negalėjau juos pasakyti, kad man nepalikai- jo kio išpūdžio. Metams bėgant aš pradėjau įžiūrėti tavyje vis- ką, ko reikalaavau iš vyro. Ne- mylėjau Jurgio, ir jis tai ži- nojo. Ir matė, kaip pasilinks- nimimuose aš gaudydavau ta- vo žvilgsnį ir kaip nurausda- vau, tau pakvietus šokti. Bet, tas nesvarbu. Aš tik norėjau pasakyti, kad jau ankstyvoje jaunystėje aš tave mylėjau. Ir dabar, kada po daugelio metų tave sutikau ir per tryliką pa- simatymų turėjau progos ge- rai pažinti ir būti visai arti prie tavęs, ta meilė išsiplėtė į gaisrą.

Aš vėl tylėjau. Ir ką aš ga- lėjau pasakyti?

— Kalbėk. Pasakyk, kad tu manęs niekada nemylėjai ir nemylai, ir kad aš tau visai ne- reikalinga! Pasakyk, ir man bus daug lengviau, — vėl pa- silinkusi prie manęs kalbėjo.

— Aš nežinau...

Ji atsisakė, perėjo kambarį ir plačiai atidarė langą. Smarkus vėjas pagriebė užuolaidas ir jos plaukus. Ir aš vėl pagalvo- jau, kad galėčiau ją mylėti, kad pasaulyje nebūtų kitų, tik daug šviesesnių, plaukų.

Lyg supartęs jos norą, ir aš priejau prie lango. Mes sto- vėjome beveik susiglaudę ir kada ji atsuko galvą į mane, akyse spindėjo ašaros.

— Liudai, meluok man. Sa- kyk, kad mane myli ir pava- dink savąja. Aš žinau, kad aš galiu padaryti tave laimingą.

Aš tau būsiu tuom, ko esi ne- tekęs ar neturėjęs: motina, se- serimi, drauge, žmona ir myli- mąja. Tu pamirsi mane. Tu turėsi pamilti... Liudai...

— O jeigu ne?...

— Mudu suprasime vienas kitą. Aš nereikalausiu daug.

— Tik meilės. Ne tiesa, Liu- se? Kiekviena moteris nori bū- ti mylima. Tu dabar imanai, kad jei turėsi šalia savęs tą, ku- rį myli, tau pakaks to būti lai- minga. Taip gyvenime nėra. Kas iš to, jei mudu valgytume prie vieno stalo, miegosime vie- nas šalia kito, bet tu negalėsi nusikratyti minties, kad aš ta- vės nemyliu. Ir kada aš tau kalbėsiu, kad tu man brangi, tu lauksi tik vieno žodžio. Ne, Liusė, mes negalime apgauti patys savęs. Yra nelengva gy- venti su žmogumi, kurio nemy- li, bet dar sunkiau, kai esi ne- mylimas. Be to, aš myliu kitą. Yra mergaitė, dėl kurios aš perbrisiu marias. Tu tekė už Žigmo, o aš pasuksi su sa- vais keliais.

Ji nieko neatsakė. Lėtai už- darė langą, sulygino plaukus ir ištisė man ranką.

— Ačiū. Ir atleisk. Po šio pasikalbėjimo aš galėsiu būti gera Žigmo žmona. Bet į sa- vo vestuves nekvesiu, — pasa- kė neva juokais, neva rimtai. Nesuapartau.

Aš padėjau vilktis apsiaustą, bet palaidyti neleido.

Nuo ano vakaro yra praėję bemaž du mėnesiai. Savo ves- tuvių datą ji nukėlė į mano vardadienį ir atsiuntė tryliką rožių.

* * *

— Aš baigiau. Kaip tau, Violeta, patiko mano pasaka? Tu verki? Kas mano pasako- jime tave įskaudino?

— Verkiu iš laimės, kad tu- riu tave šalia savęs.

— Tai tu mane myli? Ir bū- si mano?

Mergaitė neatsako. Ji tik prisiglaudžia prie Liudo ir jis suparnta, kad jo melas atsie- kins savo tikslą ir yra labai dė- kingas pusbrolio žmonai, kuri atsiuntė tryliką savo darželio rožių.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ
JŪSŲ PATARNAVIMUI.
PRASOME APLANKYTI.
7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).
Ville Lasalle.
A. GAURYS. Telefonas: HE 0100

MŪSŲ SPORTAS

TORONTO LAUKO TENISO PABAIGTUVĖS.

Sportuojančiam jaunimui pradėjus daugiau domėtis lauko teniso žaidimu, šią vasarą buvo surengtas pirmasis Toronto lietuvių lauko teniso turnyras - pirmenybės. Neaiškiai šis turnyras gana ilgokai užsitęsė, nes organizatoriams V. P. ir A. B. išvykus į tabako darbus, likusieji nesugebėjo tinkamai jo toliau vesti. Tačiau šiaip taip, kad ir po pertraukos, pirmenybės galų gale buvo užbaigtos, ir šiuo tenka skelbti jų laimėtoją. Baigmėse susitiko J. Žukas su Pr. Gvildžiu, pastarajam laimint žaidimą santykiu 2:1. Tuo būdu Pranas Gvildys pelnė 1952 metų Toronto lietuvių lauko teniso meisterio vardą.

Šia proga malonu pasidžiaugti dalyvių entuziastškumu ir jų vardu tenka padėkoti Viktorui Pundžiui už pavyzdinę šių pirmųjų pirmenybių pravedimą.

R. P. Banelis.

STALO TENISININKAMS SVARBU

Vyties sp. klubui gavus patalpas, pradedamos stalo teniso treniruotės, kurios įvyksta kiekvieną dieną 7—10 v. Liet. Namuose (Ossington ir Dundas gatvių kampas). Stalo tenisininkai raginami jose kuo gausiausiai dalyvauti, nes šio mėnesio pabaigoje ruošiamas rudens turnyras žaidėjų pajėgumui nustatyti. Užsiregistruoti ir tolimesnės informacijos gauti reikia kreiptis pas Praną Gvildį. telef. MI 4378 arba treniruoti vietoje.

A. P. B.

SOV. SĄJUNGOS FUTBOLŲ TIKROVĖ.

Kaip ir visas Sov. Sąjungos gyvenimas yra aptvertas augšta, nepraeinama tvora, taip ir sportas, beveik iki 1945 m. Vaikų pasauliui buvo visiškai nepažįstamas. Tiesa, kartais laikraščiuose pasirodydavo TASS telegramų agentūros žinios, apie sunkumų kilnojimo pasaulio rekordus, ar lengvosios atletikos pasekmes, tačiau tai ir buvo viskas.

Mums, lietuviams, rusai yra pažįstami jau iš 1940 m. kada nevykusi Kauno ringtinė pralaimėjo Minsko „Dinamo“ (sa koma, kad tai buvusi ta pati vienuolikė, gastoliavusi 1945 m. Anglijoje ir Švedijoje) ir vėliau, rusai atvykę revanšo į Kauną, gavę gerų rykščių, nuo tos pačios lietuvių ringtinės, laidos 5:1.

Po II-ojo pasaulinio karo iš įvairių rusų politikų konferencijų užsieniuose, galų gale į va karus buvo išleisti ir Sov. sportininkai. Jų futbolininkams teko laužti pirmuosius ledus. Ir taip, 1945 m. lapkričio mėn. Maskvos „Dinamo“ vienuolikės vardu, (tai buvo Sov. futbolo ringtinė) rusai atvyksta į futbolo lopsio kraštą — Angliją. Didžiausias pasisekimas! Laimėta prieš Arsenalą (4:3), sužaista lygiomis su Chelsea (3:3) ir Skotijos meisteriu Rangers (2:2). Nesvarbu, kad teisejavo, neprasitę anglo akiai, rusas, „nuvargęs“ abu linijų teisėjus į vieną aikštės galą ir aiškiai favori-

zuodamas savo tautiečius. Rusai, tik po karo, — „madoje“, todėl ir futbolininkai buvo ke liami ir padanges. Tiesa, „pik ti liežuviai“ kalbėjo, kad rusai, pertraukos metu „traukia“ vod ką, kad rusams skiepijama ka žin kokie energijos ir ištvermingumo vaistai... Gal viskas tai buvo daroma reklamai?

Ir kada, po dvejų metų, ta pati komanda vėl išvyko gastrolių į Skandinaviją ir laimėjo prieš tuometinį Švedijos meisterį Norrkoping 5:1, ta pačia pasekme prieš Göteborg, o su Oslo Skeid net 7:0 — gražių žodžių Sov. Sąjungos futbolininkams netrūko: Sov. Sąjungoje esą 5.200 futbolo komandų, 800 tūkst. žaidėjų, kurie treniruojami visiškai naujais metodais.

Tačiau užmiršta visiškai, kad Stalino tėvynėje negali būti kalbos apie mėgėjus — futbolinikus, juo labiau, kada pirmenybių lentelėse figuruoja to kie nuotoliai, kaip Maskva — Tiflisas. Darbininkas ar tarnautojas, negali būti kiekvieną savaitę išleidžiamas bent 3 dienas vien tik futbolo rungtynėms, (kada pavėlavimas į darbą yra baudžiamas kalejimu) tad yra aiškus dalykas, kad jis yra profesionalistas, praleidžias savo laiką aikštėje, o fabriko sąrašė figuruojas tik de jure.

Bet atėjo 1952-ųjų m. Olimpiada. Čia rusai turėjo atidengti visas savo kortas su stipriaisiais kozyriais.

Į Olimpiadą atvyksta ne rinktinė, bet Sov. Sąjungos meisteris CDKA, šiandien jau likviduotas už „taškų normos“ neįspildymą. Ir pirmosios, draugiškos, rungtynės su Suomija, nors rusai jas ir laimėjo pasekme 2:0, sukėlė didelį nusistebėjimą ir nusivylimą 20 tūkst. žiūrovų ir užsienio futbolo „specų“. Po prailgintų, laimėtų, rungtynių su Bulgarija (2:1), nieks jau nekalbėjo apie rusų „šansus“ į pirmą vietą Olimpiadoje.

Tuo tarpu „Pravda“, savo puslapiuose, liejo graudžias ašaras, rašydama, kad geriau reikėjo siųsti Maskvos „Dinamo“ į Olimpiadą, su tais pačiais žaidėjais, kurie gastoliavo Anglijoje ir Skandinavijoje. Tai tau! Kaip dabar suprasti: juk puikus pusdešinys „žonglierius“ Trofimov, arba centro puolėjas Bobrov (komandos kapitonas) būdami CDKA nariais, žaidė 1945 ir 1947 m. už Dinamo Anglijoje ir Skandinavijoje, tai vėl, kaip CDKA nariai — Čekoslovakijoje! Tad kokia čia gali būti kalba, apie siuntimą „Dinamo“, CDKA ar Spartako į Olimpiadą, kada po švelniu vieno klubo vardu, slepiasi visa Sov. Sąjungos rinktinė!

Teisingiausiai apie rusus išsireiškė A. Guinchard — Šveicarijos rinktinės žaidėjas: neblogo technika, bet žaidimo išvystymas labai primityvus“.

Helsinkis įrodė, kad tai yra teisybė: ištvermė, geras žaidėjų kūno sudėjimas — tai ir viskas. O kalbos, apie Sov. Sąjungos aukštąją žaidimo klasę, paliko vien tik gražiom pasakėčiom. Kbr.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės žukuosenas, dažo ir kerpa plaukus Kiekvieną metu (išskyrus sek madienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

DR. JONAS YČAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1390 DUNDAS St. West, Toronto.

(tarp Gladstone ir Rushholme Rd.)

PRIMA LIGONIUS IR GIMDYVES ŠIOKIADIE-
NIAIS 2—4 ir 6,30—8 val., arba pagal susitarimą
Telefonas LO 1794

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ

RŪBŲ SIUVEJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Turiu didelį pasirinkimą įvairių anglišių ir vietinių medžiagų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

E. D. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netou Ossington). Toronto.
Tel. LI 9626.

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS
DE LUXE CLEANERS

Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.

Sav. P. Rutkausko Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

SIUVEJAS A. BRESNEVIČIUS

Priimu moteriškų ir vyriskų rūbų užsakymus iš savo ir klientų medžiagos. Darbą atlieku pagal naujausias madas, švariai ir sąžiningai. Kainos visiems prieinamos.
1004 Dundas St. W., Toronto, Ont. Telef. LL 3222.

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, tismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Zmuidzinis

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:

3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

391 ST. CATHARINE ST. W. MONTREAL.

CAPITOL FURNITURE CO.,

Penki aukštai baldų PIRL PS ir kt. firmų radio aparatų ir elektrinių reikmenų. Visi kiti jūsų namų reikmenys Lengvos mokėjimo sąlygos — žemiausios kainos.

Mūsų prekybos vedėjas Mr. J. J. RUSSELL kalba lietuviškai ir yra krautuvėje kasdien.
TEL.: LA 8621.

BOURBONNAIS REFRIGERATION SERVICE

273 — 1 Ave., Ville Lasalle.

Tel. TR 8351.

Saldytuvų ir įvairių elektrinių motorų taisymas.

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALnut 9773 4914 Decarie Blvd., Montrel.

LIUDESIO VALANDO I

KREIPKITES PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAM

PE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS

4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

SOTUS ALKANAM PADĖK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas.

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukr. — \$ 2.60

B. 20 sv. cukr. — \$ 4.70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv.kv. miltų \$2.50

B. 20 sv.kv. miltų \$3.90

E. 9 sv. kiauul. t. \$ 5.25

Siunt. Nr. 11 — \$ 6.50

5 sv. cukraus

Reikalaukite pilno siunt. sąrašo.

5 sv. baltų kv. miltų

3 sv. gr. kiauul. taukų

1 sv. šokolado

1 sv. kavos

Siunt. Nr. 12 — \$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiauul. taukų

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

Siunt. Nr. 19 — \$ 9.95

4 sv. rūk. lašinių

2 sv. kiauulinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

Sault Ste Marie, Ont.

MŪSŲ GYVENIMO IDOMYBĖS

— Vietos l. o. komitetas lap kiočio m. 23 d. ruošia buv. Lietuvos kariuomenės šventės m. nėjimą. Vieta — Bay - view lenkų salė. Tikslus laikas ir programa bus praneštas tautiečiams atskirais pakvietimais.

— Gruodžio 21 d. toje pačioje vietoje bus renkama nauja valdyba.

Šiuo metu komiteto išdinin kas tautiečių tarpe renka bendruomeninius mokesčius, kurie sena tvarka yra 3 dol. metams. Artimiausiam susirinkimui, teko girdėti, bus keliamas klausimas, kas daryti su tais tautiečiais, kurie tokius mokesčius atsisakytų mokėti, tačiau reikia tikėtis, kad tokių mažai atsisirasia.

— „Neprikl. Lietuvos“ atstovas - platintojas mūsų kolonijoje rengiasi lapkričio pabaigoje — gruodžio pradžioje, lankyti tautiečius, rinkdamas prenumeratą. Ta pačia proga bus ieškoma ir naujų prenumeratorių.

— Darbų reikalai mūsų mieste ryšium su artėjančia žiema ir prasidėjusiais šalčiais, pa blogėjo. Buvo darbininkų atleidimai „Fundation Company“ (nors kai kas ten tebedirba viršvalandžius) ir chromo fabrike. Tikimasi, kad nedidelis darbininkų skaičius bus priimta į popieriaus fabriką „Abitibi“, kur planuojama iš 44 darbo valandų pereiti į 40-ties darbo valandų savaitę.

Kas galvoja į mūsų miestelį

savaičių. J. Sk.

RED PASS, B. C.

PATOGI VIETA LENTPJŪVEI IR VIEŠBUČIUI ĮSTEIGTI.

Red Pass, B. C. Ši vietovė yra prie gan didelio gražaus ežero, kalnuotam ir miškingam rajone. Čia jungiasi 3 geležinkelio šakos: Vancouver, Edmonton ir iš Aliaskos pasienio, Price Rupert. Taipgi į rytų ir vakarų pusę eina III rūšies plentas. Rastus tektų plukdyti iš anapus ežero. Lentpjūvei medžiagos darbui pakaktų daugeliui metų.

Pradedančiam miestelyje yra: pradžios mokykla, krautuvė, pašto įstaiga ir policija. Buvo alinė, bet sudegė ir savininkai, dėl senatvės daugiau jokių biznių nebeužsiima. Pašu, kad pastačius nedidelį viešbutį, ar turistų namus, dar su teise pardavinėti alų, savininkui nuostolių tikrai nebūtų. Klimatas čia kiek šaltesnis negu Lietuvoje. Žiemą sniego daug iškrenta, oras šaltas, bet sausas ir gana sveikas. Visad daug saulėtų dienų. Vasarą nemažai turistų, ypač iš JAV lankosi, o rudenį medžiotojų. Geležinkelietis.

LIETUVIŲ GELEŽINKELIŲ GYVENIMAS.

Red Pass, B. C. Dideliame Britų Columbijos plote, beveik 1300 mylių ruože, C. N. R. kompanijoje dirba 8 lietuviai, išsimėtę atskiruose ruožuose ir mažose stotelėse, tarpusavyje tik retkarčiais susitikdami, o su lietuviška visuomene, tik metuose kartą, laike atostogų. Jei tenka lietuviui lietuvių sutikti ir lietuviškai pasisnekėti, yra nelyginant didelė šventė. Aktualu kurti lietuviškas šeimas, nes 80% yra nevedusių ir tinkančių šeimyninam gyvenimui. Blogiausia, kad mūsų lietuvių, gyvenančių čios Kanados didmiesčiuose, geriau vysta, bet nenori čia į

Geležinkelietis.

KAS SKAITO

„NEPRIKL. LIETUVA“ —
REMIA LIETUVOS
LAISVĖS KOVĄ!

Jono LADYGOS
baldų
studijoje
„ARTIS“

priimami užsakymai ir pataisymai sofų, fotelių (chesterfields). „St. Louis Textiles“ medžiagų ir baldų atstovybė fabrikos kainomis.

Biuras St. Denis 1251, (prie St. Cathenure). Specialiai lietuviams šeštadieniais iki pietų.
Telef.: TAlon 3345.

Veda sktn. inž. J. Bulota.

„LAPINŲ“ DARBAI BOSTONE.

Bostono skautų vietininkijos „Lapinių“ būrelis intensyviai studijuoja skautų vyčių programos dalykus. Paskutinį spalio mėn. penktadienį jų sueigoje vyresn. sktn. dr. V. Čepas skaitė pašnekėję apie skautų vyčių tradicijas.

„Lapiniai“ turi ir savo gerųjų tradicijų. Jas tęsdami „Lapiniai“ ir šiemet pradėjo rinkti aukas Kalėdinėms dovanoms Diepholze ir kitur Vokietijoje esantiems liet. skautams. Bostone aukos renkamos aukų lapais, o toliau gyvenantiems skautų bičiuliams yra išsiuntinėti laiškai su kvietimu prisidėti prie šios tautos. Gera širdžia lietuviai yra prašomi neatsisakyti paremti „Lapinių“ pastangas ir tuo pačiu praskaidrinti skurdžias Kalėdas Vokietijoje esantiems liet. skautams.

AMERIKOS SKAUTŲ GERASIS DARBAS.

Pieš pastaruosius JAV prezidento rinkimus aktyviai pasireiškė šio krašto skautai — visais galimais būdais ragino piliečius balsuoti. Jie, sekdamiesi šio krašto didvyrių Paul Revere, William Dawes ir Samuel Prescott pavyzdžiais, savo apylinkėse ėjo per namus ir ragino amerikiečius atlikti pilietinę pareigą — balsuoti. Tą gerą darbą savo kraštui amerik. skautai atžymėjo rinkimų išvakarėse prie kiekvieno namo durų prikabinami Laisvės Varpų replikas su raganimu: „Vote as you think, — Think when you vote“ ir tt. JAV balsuotojai neapvykę dabarties jaunimo ir skaitlingai pasinaudojo savo laisve balsuoti.

Su naujojo valstybės prezidento — gen. D. D. Eisenhowerio atėjimu valdžion, Boy Scouts of America organizacija jo asmeny sulauks naujo garbės pirmininko.

SKAUTŲ METINĖS KALIFORNIJOJE.

Los Angeles skautų-čių vietininkija lapkričio 9 d. atšventė savo metines. Vietininkas yra pasktn. VI. Pažiūra, o skautėms vadovauja sktn. D. Pulkaunaitė. Vietininkijos dvasios vadas yra kun. V. Šiliauskas.

Vasarą Los Ankeles vietininkijos skautai Arrowhead kalnuose turėjo pavykusią stovyklą.

SKAUTININKŲ SĄSKRYDIS

Windsore, Ont., Kanadoje, spalio 18—19 dienomis puikiai ir darbingai praėjo pirmoji JAV ir Kanados rajonų skautininkų konferencija. Joje buvo išdiskutuotos Skautų Sėrijos problemos ir nustatytos gairės tolimesniai veikimui.

Vyriausios Skautininkės v. s. dr. D. Kėšiūnaitės pranešimas davė daug naujų minčių visoms dalyvėms. Paskaitas skaitė — sktn. dr. M. Žilinskienė apie tautinio auklėjimo reikalingumą ir sktn. A. Augustinavičienė apie skautininkų pareigas.

„AMERIKOS BALSAS“ IR SKAUTAI.

„Amerikos Balso“ redaktoriaus jūrų sktn. P. Labanauskas, sveikindamas liet. skautų Brolijos Vyriausiąją Skautininką v. s. S. Kairį, pranešė, kad liet. skautų veikla išeivijoje dažnai „A. B.“ radijo bandomis pranešama Lietuvon. Jis taip pat džiaugiasi, kad daugelis skautų Kanadoje, JAV, Australijoje, Brazilijoje ir kitur klausia „AB“ transliacijų ir dažnai jam apie tai parašo. Toks ryšys yra plėstinas ir skatintinas. Kviečiami ir kitų kraštų lietuviai skautai atsilipti laiškais. „Amerikos Balsas“ dabar kalba į Lietuvą 8 kartus į dieną. Jo redaktoriaus pasiekiamas adresu: Mr. P. Labanauskas, Lithuanian American Information Centre, 233 Broadway, New York, 7, N. Y., USA.

SPAUSDINAMAS SKAUTŲ KALENDORIUS.

Liet. Sk. Brolijos Vadijos leidžiamas 1953 m. kalendorius „Tauta Būdi“ jau atiduodamas spaudai. Knygų rinkoje jis pasirodys š. m. gruodžio mėn. pradžioje. Kaina — 50 c. Platintojai gaus 20 nuolaidos. Spaudos platintojai visose liet. kolonijose prašomi siųsti iš anksto užsakymus adresu: Mr. V. Skrinkas, 230 Brunswick Ave., Toronto, Ont., Canada. Skautų-čių vienetai, nori patalpinkinti kalendariaus platintime, raginami tuojau siųsti užsakymus.

Šis kalendorius tiek išvaizda tiek turiniu bus originalus ir įdomus. Puikios iliustracijos, vinjetės, retos Nepr. Lietuvos gyvenimo nuotraukos, vertingi straipsniai, istorinės bei geografinės Lietuvos krašto žinios, partizanų dainos, statistika ir pn.

Visi lietuviai kviečiami kreiptis į savo spaudos platintojus ir reikalausti šį kalendorių, kuris bus geriausias Jūsų draugas 1953 m.

NAUJAS „LITUANICOS“ TUNTO TUNTININKAS.

Pasitraukęs „Litanicos“ Chicago skautų tuntininkas sktn. S. Rudys savo pareigas perdavė JAV rajono Vadeivos patvirtinam naujam tuntininkui sktn. Broniui Gurėnui, gyv. 6852 So. Morgan St., Chicago 21, Ill., tel. HU 3-7530. Laukiama pasikeitimų ir tūto vadijoje.

ŠALPOS TALKA GRAŽIAI EINA

Chicago ir Cicero skautaitės kalėdiniai siuntiniai Vokietijoje esantiems ligoniams jau surinko per 700 dol. aukų. Jau paruošti 100 siuntinių išsiuntimui. Tuo tapu pagal turimus šelpinųjų sąrašus dar trūksta siuntinių. Skautai laukia daugiau aukų ir gerųjų lietuvių, kad galėtų suteikti džiaugsmo visiems ligoniams per Kalėdas.

STUD. SKAUTŲ METINĖ

Stud. skautės ir vytičiai spalio 26 d. iškilmingai atšventė Chicagoje 28-sias Akademinių Skautų Sąjūdžio metines. Šventėje dalyvavo korps. Vytis garbės narys prof. sktn. S. Kolupaila, mecenatas p. J. Bačiūnas, tėvas Raibužis, S. J., vyr. sktn. O. Zailskienė, vyresn. sktn. K. Palčauskas. Sulaukta daug gražių sveikinimų iš skautų ir kt. stud. organizacijų.

SKAUCIŲ SESERIJOS VADIJOS ADRESAS.

„Mūsų Vytis“ praneša, kad pasikeitė Vyriausiosios Skautininkės v. s. Dr. D. Kėšiūnaitės ir Sk. Seserijos Vadijos adresas: 735 E. 90th St., Cleveland 8, Ohio. Tuo pačiu adresu bus pasiekiamas ir sktn. S. Radevičiūtė.

ZURNALAI, naujausi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importo ir persiuntimo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių!

A. PAULAITIS
Import - Export
23 Romsey St. Boston 25, Mass U. S. A.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED. CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

MONTREALIS 2836 Allard Tr. 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotu gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), garbinius lengvus ir sunkius. Sutausome rūbus (išrimus), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijos prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:
J. Matulaitis,
J. Kriaučiūnas,
A. Majauskas.

SKAMBINKITE PRIREIKUS TR 3149

ALYVOS LEDO NATIONAL OIL ICE
GREITAS IR MANDAGUS PATARNAVIMAS
21 ALEPIN STREET — VILLE LASALLE

DOMAS BUCINSKAS

GENERALINIS APDRAUDEJAS

Lietuvis, apdraudimo atstovas, kuris atlieka visų rūšių apdraudimus, geriausiomis sąlygomis.

Skambinkite telefonu arba užeikite:
Kasdien: Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 10 vak.
Nuo 9 ryto iki 7 vak. 3664 St. Famille St.
Tel. FA 6844 Tel. HA 6708 Montreal, Que.

SUSIVIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERIJA
DIDŽIAUSIA IR TURTINGIAUSIA LIETUVIŲ FRATERNALĖ ORGANIZACIJA
Įkurta 1886 metais

TURTAS VIRSIJA \$ 2.430.359,00

Kuopos įvairiose Jungt. Valstybių ir aKnaDOS Miestuose. Gyvybės apdrauda nariams nuo \$ 100,00 iki \$ 5.000,00. Nariais priimami abiejų lyčių lietuviai nuo gimimo dienos iki 60 metų

Nariai gauna savitraščių „Tėvynę“ nemokamai. Iš Susivienijimo Labdarybės Fondų šelpiami nelaimių ištikti nariai ir remiami lietuvių kultūriniai reikalai. Visi kviečiami tapti šios briliškos organizacijos nariais. Smulkesnių paaiškinimų klauskite vietinėje SLA kuopoje, ar rašykite į centrinę raštinę tokiu adresu:
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30th Street New York 1, N. Y.

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)
(buvusi Juozo Paplauskos)
SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.

Gaminame žviežias ir rūkytas lietuviškas dešras. Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

DEMESIO

Villasaliciams ir apylinkėse lietuviams! Ekspertas radio ir elektinių reikmenų taisyme. Prekyba ir pataisyrai.
PETE'S RADIO SERVICE
7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

Laisvoji Tribūna.

ABSOLIUTIZMAS GRĮŽTA?

Yra žmonių, kurie jaučiasi pilni didybės. Jiems atrodo, kad tik jie vieni yra pilni išminties, kad tik jie vieni gali daryti gera ir kad tik jie vieni einą tikruoju, žmogui skirtu keliu. Visi kiti — tik mizerijos, nykštukai, naivūs ir net neverti jokio dėmesio. Ir kas svarbiausia, kad jie maną, jog tų nykštukų tik mažutė saujelė, o absoliuti dauguma — didžiųjų...

Kai perskaitai „Tėviškės Žiburius“, dažnokai peršasi iš to laikraščio virš minėtoms mintims. Štai, kad ir mažutė, bet būdinga iliustracija („T. Z.“ š. m. 38 nr. Montrealio kronika): „... Stebinčiam jos (su-prask K. L. C. T-bos) gyvenimui, visiškai aišku, kad tai tik anos garbingos Tarybos laikraštį salioninio perversmo ke-liu pasigrobę, dabartiniai „ne-“

„NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ“ Amerikoje galima gauti:

J. Karvelis, 3249 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Lietuvių knygynas, 3322 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
A. Paliulis, 159 Washington Ave., Waterbury, Conn.
VI. Pauza, „Neringa“, 1906--25th St., Detroit 16, Mich.
J. Sodaitis, „Gabijs“, 340 Union A., Brooklyn, N. Y.

KOMUNISTŲ MELŲ PAPLIUPOS.

1949 m. Maskvos bolševikai padėjo leisti Sovietų Enciklopedijos naująją laidą, kuri kimš te prikimšta melo ir propagandos, nukreiptos prieš Vakarų Demokratiją. Pirmame to Enciklopedijos tomo yra skyrius apie aviaciją (pusl. 77-112).

Štai, kaip bolševikai giriasi ir meluoja.

„Rusų mokslininkams priklausant aviacijos mokslą ir techniką. Po didžiosios spalio revoliucijos buvo padėtas pagrindas Sovietų aviacijai. Leninas ir Stalinas kreipė ypatingą dėmesį į Sovietų aviacijos išvystymą (puls. 77)“.

„Leonardo da Vinči pirmasis teoretiškai iškėlė mintį apie galimumą skraidyti aparatais, sunkesniais nekaip oras. Bet tos minties tolimesnis išvystymas ir įgyvendinimas praktikoje priklausė rusų žmonėms (pus. 90)“.

„Kiekvienas Sovietų aviacijos išvystymo žingsnis yra susijęs su Stalino vardu. Jis, savo genialumo dėka, nustatė aviacijos vystymosi kryptį, ne nuilstamai rūpinosi lakūnais, davė brangių patarimų ir nurodymų lėktuvų konstrukcijos klausimams išspręsti (pusl. 102)“.

„Naujų laimėjimų Sovietų aviacija pasiekė Tolimuosiuose Rytuose ir kovoje prieš Japonijos imperialistus. Stiprius ir cija“.

ATSIMINKIME.

Dar daugelis iš mūsų Europoje turime ar tai giminių ar pažįstamų. Todėl dabar, artinantis Kalėdų šventėms, padarykime kokią džiaugsmą — nusiųskime bent mažiuką mais to siuntinėli. Tuo jūs jiems padarysite malonumą, tuo jiems būtų parodyta, kad jie nėra užmiršti (ypatingai ligoniams ir seneliams).

AID OVERSEAS, Inc., 3133 S. Halsted St., Chicago 8, Ill. bendrovė jau penktą metą patarnauja siųsdama įvairaus maisto siuntinius. Kadan bendrovės maisto siuntiniai randasi Europoje, tai tas duoda galimybės greitai išpildyti užsakymus. Be to, ta proga turime pranešti, kad mūsų visi siuntiniai yra nuo dingimų pilnai apdrausti — pilna garantija.

Naujas suvaržymas pradėjo veikti rusų okupacijoje zonoje Vokietijoje. Nuo 1 lapkričio ten galima be maito gauti tik 550 gramų bendro svorio kavos, kakavos ir šokolado ir vie no kurio dalyko ned daugiau kaip 250 gramų.

Reikalaukite pilną mūsų bendrovės siuntinių sąrašą, nes laikraštis talpinama tik mažą jo dalį. Nedelsdami siųskite užsakymus, nes šventės jau čia pat, o pieš jas visuomet yra daug darbo.

Su pagarba Aid Overseas, Inc. 3133 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

ENCIKLOPEDIJA BUS TOKIA, KOKIA...

Atkelta iš 3 pusk. baigė 1919 ar 1920 m., bet tuos ją per porą mėnesių žirkliams parašė, iškarpydami reikalingus straipsnius iš savo jau užbaigtos bendrosios enciklopedijos, bet ir ją jie suspėjo daug anksčiau už mus užbaigti ne vien dėlto, kad jie neturėjo savo 40 metų spaudos uždraudimo, bet ir dėlto, kad toji jų enciklopedija nebuvo jų pirmoji, bet antroji enciklopedija. Savo pirmąją, dviejų ar trijų didžiųjų tomų, jie jau buvo už-

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ZUKAS ANTANAS

Tel. TR 4321 1434 Rolland Ave., Verdun.
Kreiptis vakarais po 6,30 val.

Laiškai Redakcijai

„Nemalonios Istorijos“ reikalas

Siu metu spaliu mėn. „N. skaudu, bet taip pat yra realu, L.“ pasirodė asmeniskumu stiliuje, neigiamą prasmę, mane liečiantis straipsnis „Nemalonios Istorija“. Kurame melu, ne pagrįsto smeisto tikslui, apmetingu būdu panaudoti, asmenis, istaigas, neaiskus citatai ir išgalvotų faktų kombinacija tam, kad apie mane sukurti smeista ir priduoti tam oficialia svarba. Nors tai, man ir

Rimaite - Dargis

„NL“ red. deda šį laišką oficialia svarba. Nors tai, man ir

Lietuviška moterų kirpykla

DARO SUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-
LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITE (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal.

Fitzroy 3292.

HAMILTON

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS

minėjimas rengiamas KLB Hamiltono skyriaus, įvyks lapkričio 23 d. (skandien). Ryta 11 val. 30 min., italų bažnyčioje bus atlaikytos iškilmingos pamaldos ir vakare 5 val. „Dainavos“ salėje minėjimo aktas.

Paskaitą skaitys svečias iš Toronto ats. pulk. P. Kaunas, o meninę programą dalį išpildys Hamiltono skautai. Mūsų visų pareiga šiose iškilmėse dalyvauti, tuo pačiu pagerbiant lietuvių tautos geriausius sūnus, iškovojusius su ginklu rankose Lietuvai nepriklausomybę.

LAPKRIČIO MĖN. 9 D.,

per lietuvių pamaldas padaryta rinkliava vargstantiems lietuviams Vokietijoje, davė 121, 37 ct. Pinigai pasiūsti Tėvui Bernatoniui.

SIAURĖS - VAKARŲ
HAMILTONO

miesto dalis, jau ne kartą linksniuojama vietos spaudoje iš blogosios pusės. Čia dažnai pasitaiko užpuolimų, (atimant pinigų) todėl lietuviams patartina nakties metu nevaikščioti.

KANADOS ŽYDŲ
SAJUNGOS

atstovų suvažiavimas įvykęs Hamiltone „Jewish Community Center“ patalpose lapkričio 8—9 dd. praėjo su pakilia nuotaika. Sekmadienį gavus telegramą apie Izraelio prezidento Ch. Weizmano mirtį, nutarta paskelbti vieną savaitę liudėsio dienomis.

Sekmadienį suvažiavime kalbėjo buv. Berlyno rabinas, U. S. A. žydų vicepirmininkas J. Princ.

LIETUVIO PASO VAJUS

Hamiltono, turimomis žiniomis, vyksta sėkmingai. Jau surašyta per 1200 lietuvių ir surinkta apie 600 dol.

Malonu, kad šalia naujų kanadiečių, Tautos Fondui gausiai aukoja ir seniau atvykę lietuviai — V. Juškievič 2 dol., N. Garbatavičius 2 dol., J. As tikienė 1,50 dol. ir tt.

LAPKRIČIO MĖN. 5 D.

„NL“ Nr. netaisiklingai atspausdinta „Liet. Enciklopedijos“ platintojo Hamiltone pavardė: turi būti St. Dalius. Antraštas ir telefono Nr. palieka tas pats. Kbr.

ŠI ŠEŠTADIENI,

lapkričio mėn. 22 d., Tautos Fondo Hamiltono sk., savo šių metų parengimų sezoną baigia

LIETUVIŠKA

Mėsos krautuvė

Sav. J. ir K. Guzevičiai.

Tel. DO 5817

2379 Rosemount Blvd., Montreal.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

15 METŲ JOSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

1952 m. lapkričio mėn. 29 dieną, 6 vv., Rumunų salėje, 2585 Seminole St., Detroito Lietuvių Dramos mėgėjų trupė stato Kazio Binkio 5 veiksmų pjesę

„ATŽALYNAS“

Režisuoja Z. Arlauskaitė - Mikšienė.

Po vaidinimo vyks šokiai, veiks turtingas bufetas.

Visi Windsoro ir plačių apylinkių lietuviai kviečiami atsilankyti.

Windsoro L. B-nės K-tas.

WINDSOR

ŠAUNUS PASKUTINIS ŠIŲ METŲ PARENGIMAS

Lapkričio 29 dieną Windso re, Rumunų salėje, 2585 Seminole, yra rengiamas paskutinis šių metų pobūvis. Atsilankiusieji turės progos pasigrožėti Kazio Binkio penkių veiksmų pjesę „Atžalynas“. Veikalą režisuoja Z. Arlauskaitė-Mikšienė, vaidina Detroito lietuvių Dramos mėgėjų trupė. Spektaklio pradžia 6 valandą vakaro. Po vaidinimo salėje bus šokiai, veiks turtingas bufetas. Visi plačios apylinkės lietuviai kviečiami atsilankyti į šį spektaklį — vakarą. Windsoro Lietuvių Bendruomenės Komitetas.

Audžiu tautinius rūbus,

JUOSTAS, PAGALVĖS, STALTIESĖS, UŽUOLAIKAS ir kt. NEAUKŠTOS KAINOS.

288-6 Ave. Ville LaSalle. Ald. Bėbėnaitė-Puniškienė.

WELLAND, Ont.

ORGANIZUOTA MEDŽIOKLĖ WELLANDE.

Neseniai įsisteigęs Welland medžiotojų-meškeriojų klubas, š. m. lapkričio mėn. 1 d., šeštadienį, suorganizavo medžioklę, kurioje dalyvavo 14 medžiotojų. Anksti rytą visi susirinkę į Binbrook miestelį (netoli Hamiltono), kurio apylinkėse buvo numatyta medžioklė, apsirūpinę reikalingais leidimais, pradėjo medžioklę. Pasibaigus medžioklei, vakare buvo gerokas skaičius prišaudytų zuikių, ir viena lapė. Didesnė laimė teko: M. Steigui 3 zuikiai, V. Pivoriūnui 2 zuikiai, ir Skaisčiui lapė, kiti paršė po zuikį. Nors medžioklė kaikiurius buvo išvarginusi, bet visi dalyviai su gera nuotaika dalindamiesi dienos išpūdžiais išsiskirstė namo. — uk —

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAI DOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. RENOIT

FUNERAL DIRECTOR

NELAIMIŲ AVEJŲ VISADA PASIRUOŠES PADĖTI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

LIETUVIŠKAS RESTORANAS.

SAVININKAS M. SUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lietuvių bažnyčios. TEL. TR 0141

Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun J. Alcide Blais, 29—4ieme Ave., Verdun. YO 3323. Avenue, Ville Lasalle. TR. 7849.

PRITYRĖS KVALIFIKUOTAS

LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuojamas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR TAISAU SENUS KAILINIUS PALTUS. DUODU GERĄ KAILIŲ PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU SAŽININGAI IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

7437 BLOOMFIELD, Park Extension. CRescent 2279.

Kreiptis po 6 val. vakaro, šeštadieniais — visą dieną.

KL BENDRUOMENĖS REIKALAI

KLB KR. V-BOS VIENUOLIKTASIS POSĖDIS

Lapkričio 11 d. KLB Kr. V-bos posėdyje inž. J. Slizys pateikė galutinai sureduotą intelektualų Klubų steigimo reguliaviną, kuris bus pateiktas „Tėviškės Žiburiams“ ir „Nepriklausomai Lietuvai“. Taupant laiką ir išlaidas, reguliavimas nebus atskirai siuntinėjamas, todėl Ap. V-bos prašomos sekti Kanados lietuviškąją spaudą.

Po to buvo perskaityti gautieji raštai. VLIKo Vykd. Tarybos Inf. Tarnybos Valdytojas, M. Brakas pažada siuntinėti Eltos biuletenį.

Min. dr. Graužinis dėkoja KLB Krašto Tarybos suvažiavimui už sveikinimus ir Kanados Liet. B-nei linki gražiausių sėkmės.

Prof. Vincas Krėvė Mickevičius reiškia padėką Krašto V-bai už sveikinimą jo 70 m. amžiaus sukakties proga ir per duoda savo linkėjimus.

Wellando Apyl. v-ba prašo Centro nurodymų Tautos Fondui lėšų organizavimo reikalui.

Vokietijos PLB-nės vardu parašė laišką p. Zundė. Iš BALFo gauti du raštai, vienas pasirašytas pirm., prof. Dr. Kan. Končiaus, antras — reik. Liet. G. Konsulatas N. Yorke.

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO,

bet

Alberto Norkeliūno

Agentūroje

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

už \$0.01 \$1.000.00

.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki \$ 1.000.

Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse.

Agentūra atstovauja 8-as iš rimčiausių draudimo b-vių.

5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que.

Telefonas: CI 2363

LONDON, Ont.

VEIKLUSIS ŠALPOS SKYRIUS.

Prie Bendruomenės Apylinkės valdybos veikia šalpos skyrius, p. E. F. Daniliūno vadovaujamas, tikrai išvystė sėkmingą veiklą. Artėjančių Sv. Kalėdų proga vėl renkamos aukos vasario 16 gimnazijai rami ir Vokietijoje likusiems tautiečiams šelpti. Pažymėtina, kad aukų surenkama, nežiūrint, kad Londono kolonija ne gausi, tikrai daug, o to pasiekama kruopščiu darbu — atsilankoma į namus pas kiekvieną lietuvi.

16 Vasario gimnazijos vadovybė ir Tėvas Bernatonis, besirūpinąs Vokietijos lietuvių šelpimu, ilgus ir nuosirdžius se padėkos laiškuose yra išskirtinai užakcentavę šalpos skyriaus darbštumą ir Londono lietuvių duosumą. L. E.

LINKSMAVAKARIS

Paskutinis, priešadventinis Londono lietuviams linksma vakaris bus š. m. lapkričio m. 22 dieną, šeštadienį, ukrainiečių salėje, Layard g-vė 625 nr. Gros gera kapela, o įėjimo bi lietas tik 50 ct.

Į šį pasilinksminimą laukiam gausaus visų tautiečių atsilankymo. Tikimasi ir svečių iš artimųjų Londono apylinkių.

Pradžia 7,30 val. vakaro.

L. E-tas.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį metų praktikavęs didelėse ligoninėse ir klinikose Europoje ir Amerikoje.

VIDAUS LIGŲ, AKUSERIJOS IR VENERINIŲ LIGŲ SPECIALISTAS.

3537 PARK AVE. Montreal.

Tel. HA 7623

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

Duodame ir kreditan

PARAMOUNT JEWELLERS

363 ST. CATHERINE ST. W. netoli Bleury HA 0888

78 SAVAITĖS ISSIMOKĖJIMUI

be nuosimčių

Plačiai išgarsinti laikrodžiai

■ CYMA ■ LONGINES

■ BULOVA ■ OMEGA

Šviesiai melsvi deimantai

Mokame aukščiausias kainas

už seną auksą ir deimantus.

EKSPERTŲ GARANTUOTAS

LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

MONTREAL

KANADOS LIETUVIŲ TARYBOS MONTREALIO SKYRIAUS

susirinkimas, sekmadienį įvyko pirmasis skyriaus valdybos susirinkimas, nutarta šaukti lapkričio 23 dieną, 3 valandą po pietų Šv. Kazimiero parapijos salėje. Apie tai pranešama skyriaus nariams. Visi kviečiamieji, be to, gaus dar asmeninius pakvietimus.

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Kariuomenės šventės progą iškilmingos Mišios AV parapijos bažnyčioje už Lietuvos atstatymą ir žuvusius karius bus lapkričio 23 d. 11 val. Organizacijos kviečiamos gausiai dalyvauti pamaldose ir minėjime.

VINCO KRĖVĖS VAKARAS

Lietuvių Akademiniis Sambūris rengia gruodžio mėn. 14 dieną, sekmadienį, literatūros vakarą, kurio metu Montrealio Dramos Teatro aktoriai skaitys Vinco Krėvės kūrybą. Pirmo vakaro dalyje bus koncertinių būdų išpildomas Krėvės „Raganėlių“ finalas. Antroje vakaro dalyje aktoriai skaitys visą eilę atskirų ištraukų iš Vinco Krėvės knygų.

Vakaro pelnas skiriamas stipendijų Fondui. Sekite sekančius skelbimus!

CHORISTŲ AGAPE

Lapkričio 23 d. po pamaldų parapijos patalpose bus choristų arbatėlė padėkos pareiškimui tiems, kurie gieda pamaldų metu.

TURKIŲ KALAKUTŲ VAKARIENĖ

Pašalpinė Šv. Elzbietos moterų darugija paskutinį šeštadienį prieš adventus, lapkričio 29 dieną, ruošia didelę ir iškilmingą vakarienę. Bus visokių valgių ir visokių gėrimų, o visų viršijimui — kalakutai! Pavalius, galima bus pasiokti. Vakarienė bus Šv. Kazimiero parapijos salėje ir pradedama 7 v. vakaro. Visi tautiečiai, ir su svečiais, maloniai kviečiami atsilankyti. Įėjimas 1,50 dol.

SV. ELZBIETOS DRAUGYSTĖ

lapkričio 23 d., 9 val. ryto Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje turi bendras mišias ir bendrą Šv. Komuniją. Pirmininkė prašo visas nares dalyvauti.

SUSIORGANIZAVO ŠACHMATININKAI

V. Jukoniui tarpininkaujant, YMCA skyriaus vedėjas p. Taylor maloniai pavedė savo raštinę antram lietuvių šachmatininkų susirinkimui, lapr. 15 d., kuris padėjo pagrindą stipresniam susiorganizavimui. Nu tarta rinktis kiekvieną šeštadienį po pietų (nuo 3 iki 6 v.) Aušros Vartų p-jos salėje, lapkr. 29 d. pradedant. Planuojama ruošti tarpusavio

NORINTIEJI GAUTI KALAKUTŲ

tiesiog iš Kazio Luko faromos, prašomi užsisakyti telefonu TU 4118.

PARDUODAMAS LOTAS

— 30x110' prie 6020 Hamill-Str., Ville Emard, geroje vietoje, lygu už 750 dolerių ir šil tadaržis 25x14', padarytas iš geležies framų, geros firmos. Dabar sugriautas. Kaina tik 300 dolerių.

Teirautis ir apžiūrėti po 6 v. arba šeštadieniais nuo 2 v. 5821 Monk Blvd. Ville Emard.

PARDUODAMI baldai: kelios lovos, česterfield, virtuvės setas, kėdės, staliukai. Teirautis telef. CL 2363

REIKALINGA moteris dienos metu prižiūrėti du vaikus. Gal būti ateinanti arba apsigyventi vietoje. Tartis telefonu: DE 2384.

rungtynes ir jomis išspręsti stiprumo laipsnius, kviešti savus ir kitataučius žymius šachmatininkus į simulantus, ir, gal li būti, suorganizuoti laisvais žaidimais su kitose Kanados vietose gyvenančiais lietuviais. Be to, sudaryti lietuvių vardu ratelius rungtis su kitais. Laikinai pirmininku apsiėmė pabūti iki N. Metų V. Širvydas. Po susirinkimo Ig. Žalys su organizavo šešių ratų rungtynes. Ne visi baigti. Pasėkos iškio tokios. I. Žalys 4—0; A. Pusaraskas 2—0; A. Mylia 2—0; V. Širvydas 1—0. J. Žmuidzinis 1—2.

TAURO KREPSININKAI

kovodami dėl klasės, aną savaitę su Boys Club Jounity pralose 73:75 santykiu, o šią savaitę kovoje su Mac Grace laimėjo 69:60 santykiu.

LIET. AKADEMINIO SAMBŪRIO SUSIRINKIMAS

kuriame buvo perskaityta antroji dr. J. Valaičio paskaitos apie lietuvių partijas dalis, su traukė ne tik didelę dalį narių, bet taip pat ir sambūrio bičiulių, dėl ko vykusios po paskaitos diskusijos buvo itin gyvos.

Susirinkimas buvo neeilinis ir tuo, kad šią dieną buvo įteiktos trims bestudijuojantiems stipendijos, sudarytos iš lietuvių visuomenės ir sambūrio narių aukų. Stipendijos buvo paskirtos Justui Kibirkščui, Jonui Mališkai ir Alfredui Pusaraskui, kiekvienam po 100 dol. Stipendijos yra duotos paskolos formoje, moraliai įpareigojant gavusius jas grąžinti užbaigus mokslą sambūrio valdybai ar kokiai kitai švietimo institucijai, kad tuo galėtų būti paremti vėliau studijuojantieji. Susirinkimui gavusiųjų vardų padėkojo Jonas Mališka.

Gruodžio 14 d. sambūris numato surengti koncertą - vakarą, Vinco Krėvės 70 metų sukakčiai paminėti.

Po rimtosios dalies, kaip ir visuomet, sekė kuklios vaišės su šokiais ir žaidimais. J. C.

STAIGMENA JAUNAVEDŽIAIMS

Lapkričio 15 d. Ville Lasalle pp. Vilimų namuose buvo sukurta priešvedybinių staigmenų p. Onai Lingaitytei ir p. Pranui Voroninkaičiui, kurių sutuoktuvės paskirtos ateinančią šeštadienį, lapkričio 22 d. Susižiedavusių porai pagerbti susirinko apie 70 asmenų, kurie kuriančius lietuvišką šeimą gražiai pasveikino ir visų vardu gražiai apdovanojo, bet ir patys savęs neužmiršo — pasivaišino, padainavo ir pasiškoko. Staigmenos iniciatoriais buvo pp. Šulmistrų šeima; jie daugiausia tą staigmeną ir paruošė, talkinami dar p. Ražano. Naują šeimą kuriančius sveikino p. Dikaitis, p. Parojus, p. Kardelis. Malonu, kad iškilmingoje dalyvavo ir p. O. Lingaitytės abu tėvai.

P. G. BAKANAVIČIENĖ

buvo išvykusi į Bostoną, kur krikščioji pp. Gutsauskių antrą šeimą prieauglį — sūnų. P. L. Katsanovaitė — Gutsauskienė yra buvusi montrealietė, dabar gyvenanti ties Bostonu.

SVEČIAI IŠ BROOKLYNO

Antanas Nuovaras su dukra Elena Vaitkuviene lankėsi iš Brooklyno Montrealy ir ta proga „Nepriklausomai Lietuvai“ paremti paaukavo 5 dolerius. Nuosirdus ačiū. P. A. Nuovaras Montrealy viešėjo kelias dienas.

LANKĖSI MŪSŲ JŪRININKAI

Atplaukę į Montrealy, „N. L.“ redakcijoje lankėsi ir ant radienį patalkino išsiti „NL“ prenumeratoriams mūsų jūrininkai p. Leipus ir p. Voronovas. P. Leipus sekančią dieną išplaukė per Atlantą, o p. Voronovas viešėjo kelias dienas.

Lapkričio 29 d. 8 val. Carpenters Hall salėje 3560 St. Lawrence Blvd., Brooklyn sportininkams pagerbti

šokių vakarą

Bus bufetas, loterija ir kitos pramogos. Šokiams groja brolių Lapinų orkestras. Vi sus kviečia apsilankyti Sporto Klubas „TAURAS“.

SKELBIMAS

Š. m. lapkričio mėn. 22 d. 8 val. vakaro D'Arcy McGee salėje, 220 Pine Ave Lietuvos Kariuomenės Kūrėjų - avanorių S-gos Montrealio skyriaus ruošia koncertą. Programą išpildys Lietuvos Operos solistė p-lė P. Radzevičiūtė, pradedas dainininkas p. Verikaitis ir muzikas p. K. Smilgevičius. Koncerto pelnas (jei toksai bus???) bus sunaudotas sušelpimui mūsų tautiečių likusių Vokietijoje, ateinančių šėvnių proga. Kam ir kiek bus pasiūsta, Montrealio lietuviškąją visuomenę painformuosime per spaudą. Įžanga koncertan bus: 1,50 — 1 ir 0,5 dolerio. Nuo 1 iki 12 eilės — 1,50 dolerio, nuo 12 eilės iki galui — 1 doleris. Vaikams iki 15 mt. amžiaus 0,5 (pusė) dol. Lapkričio mėn. 16 d. tuojau po pamaldų Aušros Vartų parapijos salėje bus parduodami bilietai į koncertą, o lapkričio mėn. 22 d. nuo 7,30 v. prie įėjimo salėn. Koncertas prasidės punktualiai — prašome nesivėluoti. L. K. K. Savanorių Valdyba.

! MONTREALIO LIETUVIŠKĄ VISUOMENĖ!

Montrealio lietuviškąją visuomenę šį rudenį užgule snaudulys, jokio kultūrinio judėjimo, jokio parengimo.

Šią tylą sudrumsti, mažas kūrėjų - savanorių būrelis (11 žm.) nutarė Lietuvos Kariuomenės šventės išvakarėse suruošti koncertą.

Nedideliame vienete surošti koncertą yra rizikinga ir sunkoka, nes Montrealyje yra apie 200—250 žmonių, prisiekusių lietuviško žodžio ir lietuviškos dainos mėgėjų, kurie pastoviai atsilanko į visus parengimus, o išlaidų susidaro nemažai. Šių metų pradžioje jau kelios organizacijos darė parengimus ir visos turėjo deficitą padengti savo lėšomis, tas turbut ir atbaidė visus nuo toliemesnių parengimų; bet mes vis tik ryžtamės. Kad sudarytume sąlygas mūsų mielam jaunimui pasidžiaugti koncertu, jam įžangos mokestis sumažintas iki pusės dolerio. Tas kainos sumažinimas mums labai atsiliepi ir pajamas, bet mes ne paipelnijimo siekiame.

Mes puikiai žinome, kad mūsų tautos ateitis priaugančios kartos rankose, tad duokime jai dar šiandien nors tai, ką mums mūsų sąlygos leidžia. Mes sielojamės, kad mūsų jaunimas neužmirš sietimiems tarnauti, kad neužmirš sietimi dirvonų patręsti, tad duokime jam galimybę dalyvauti visose lietuviškuose parengimuose, šventėse, koncertuose: duokime jam pasidžiaugti, pasvajoti lietuviškos dainos garso.

Jaunimas iki 15 mt. amžiaus dar nedirba, savo pajamų neturi; o šeimos galvai, jei jis turi 3 ar 4 jaunuolius, irgi persunk, tad radome išeitį — sumažinom įžangos mokestį, nes mūsų troškimas, kad kuo daugiau dalyvautų, ypač jaunimo.

P. Radzevičiūtė jau seniai be girdėjome Montrealyje, malonu bus mūsų mielą lakštingalą išgirsti vėl šiame koncerte, o p. Verikaitis dalyvauja pirmą kartą — tad suipažinsime su juo ir jo daina.

Mielas p. Smilgevičius jau ne vieną kartą mus žavėjo savo puikia technika ir žavėtinu atlikimu pasaulinės ir lietuviškos muzikos kūrinių, neatimki me sau to malonumo dar kartą jį išgirsti.

Labai gaila, kad šiame koncerte negalės dalyvauti p. E. Kardelienė, mes ją nuosirdžiai kvietėme, bet dėlai koncerto Toronte (16. 11.) ir kitų svarbių reikalų nespės sugrįžti.

Kviečiame visus-as mielus tautiečius, gyvenančius Montrealyje ir jo apylinkėse nepamiršti lapkričio mėn. 22 d. datos ir savo atsilankymu pagerbti ruošiamą koncertą.

L. K. Kūrėjų-Savanorių Valdyba.

D. L. K. VYTAUTO KLUBAS.

Lapkričio 16 d. DLK Vytauto klubo šėrininkų susirinkime buvo nuominuojami kandidatai į klubo organus ateinančioms metams. Dalis pareigūnų buvo vienu balsu perrinkti: pirm. J. Gargasas, ižd. M. Mašnickis, baro sekr. J. Juškevičius, šėrų sekr. K. Mikėnas ir pašalp. raštininkai — L. Gudas ir O. Vilkaitienė. Kitom pareigom nominuoti: vic. pirm. Bajoras ir Naujokas, sekr. G. Rukšėnas ir J. Džiaugys, direktoriais: K. Ambrašas, A. Greibys, J. Balsys, J. Skinkys, Virbalas ir Palubinskas; Reviz. kom-jai: J. Skikas, Pr. Paukštaitis, P. Botyrius, J. Adamonis ir K. Gudžiūnas.

Rinkimams praversti prievos sus-mas priskyrė: V. Kiškį, J. Bakanavičių, A. Norkeiliūną, J. Valiulį, J. Lesevičių ir M. Gudą.

Pirm. J. Gargasas prieš nominaciją padarė būdingą pranešimą, kad jam pasiteiravus atitinkamose įstaigose esąs pareikštas pageidavimas, kad visas klubo pareigas būtų renkami tik Kanados piliečiai ir tik tie, kurie galėtų įrodyti, kad jie neremia priešvalstybinės veiklos.

Kas liečia priešvalstybinę veiklą, tai šis pirmininko pranešimas nieko naujo neįnešė, nes ši sąlyga nuo seno visiems klubiečiams gerai žinoma, tačiau jo pareiškime įdomi naujiena, liečianti pilietybės būtinumą (nėra abejonės, kad tai liečia naujuosius ateivius), nors jau eilė metų, kai įvairiose klubo pareigose buvo ir tebėra

Valteriu Gružu.

„NL“ REDAKCIJOJE

lankėsi p. Stonkus, kuris pratešė „NL“ prenumeratą.

NAUJOS SUTUOKTUVĖS

Lapkričio 8 d. Aušros V. parapijos bažnyčioje susitokė Lucija Ivanaukaitė su Jonu

TORONTO

RINKIMAI TORONTE.

Toronto ALOK jau paskelbė tvarką statyti kandidatus į apylinkės valdybą ir kontroliės komisiją.

Apylinkės rinkiminė komisija iš vienos pusės skatinama statyti kandidatus, sudarant jiems nustatytą tvarką sąrašus, pridėjus raštiškus sutikimus būti renkama ir įteikti rinkiminei komisijai ne vėliau šio mėnesio 22 d. 24 val. Įteikti šios komisijos pirminkui L. Tamašauskui, 236 Dovercourt Rd., arba Lietuvių namuose 235 Ossington Ave., Bendruomenės Krašto Valdybos būstinėje.

Apylinkės valdyba ir kontroliės komisija bus renkama vie niems metams. Kandidatai ir siūlytojai kandidatų negali būti jaunesni kaip 18 metų.

Smulkios taisyklės kandidatams statyti ir juos rinkti Bendruomenės krašto tarybos buvo skelbtos „Nepr. Lietuvos“ Nr. 38 ir „Tėv. Žib.“ 38-me nr.

Sąrašai ir rinkikais įtrauktas į rinkikų sąrašą, pasitikrinimui, randasi Lietuvių namuose II-me aukšte — paprastomis dienomis 7—9 val., o šeštadieniais 7—8 val. vakarais.

Balsavimas įvyks gruodžio 14 dieną nuo 10 val. ryto iki 9 val. vakaro Lietuvių namuose. Balsuojama slapta, lapeilais.

Rinkiminė Komisija.

SĖKMINGAS KONCERTAS

Lapkričio 16 dieną op. sol. E. Kardelienės ir pianisto K. Smilgevičiaus koncertas Lenkų salėje turėjo didelį pasisekimą. Atsilankiusieji tautiečiai stipriai pritarė solistų pildomiems kūriniams, išsiskirdami juos pakartotinai į sceną. Publika buvo pilna salė. Solistai apdovanoji gėlėmis.

Tautiečiai, kurie atsilankė į koncertą, buvo patenkinti, nes tokio pobūdžio koncerto, būtent — kad koncertas buvo perdem rimtos muzikos ir draug visiems atsilankiusiems padarė didelį įspūdį. — Toronte dar nebuvo. KL Moterų Bendruomenės Toronto skyrius, suruošęs tokią didelę kultūrinę šventę, savo istorijon įrašė dar vieną gražų lapą. Kor.

PAKRIKŠTYTA PP. SRIUBIŠKIŲ DUKRA

Lapkričio 16 dieną Justina ir Bonifacas Sriubiškiai pakrikštijo savo pirmagimę Jūratę-Eleną. Krikšto apeigas atliko klebonas kun. Azubalis pačių pp. Sriubiškių bute, nuo savuose namuose. Krikšto tė-

LIETUVIAMS EVANGELIKAMS PAMALDOS:

Toronte, lapkričio mėn. 23 d. 14 val. Pabaltiečių-Andriejaus bažnyčioje, Carlton ir Jarvis g-vių kampe.

Hamilton'e, lapkr. mėn. 23 d., 8,15 val. ryto St. Pauli bažnyčioje Gore ir Hughson g-vių kampe.

Kun. Ansas Trakis.

NAMAS SU MAISTO KRAUTUVE.

Lietuvių rajone (Hig Park), atskirtas, mūro namas su 7 did. bei švies. kambariais ir maisto krautuve su visais moderniais įrengimais (3 šaldytuvai ir tt.). Name 2 virtuvės ir 2 vonios, į visus kambarius atskiri įėjimai. Karštu vandeniu-radijatoriais-alyva šild. 2 garažai ir sandėliukas, didelis kiemas. Nuosavybė nepraskolinta. Prašo \$18.500; grynais apie \$ 6.000. Kaina nėra išpūsta. Geras pirkimas.

Turime pardavimui įvairiausia kainą namų, valgyklų, krautuvių. Tamstoms miela padės nusipirkti

DR. J. KAŠKELIS

Telf.: WA 2646; WA 2647; WA 2648
R. TESLIA REAL ESTATE,
575 Queen St. W. Toronto.

Kalbinė pagalba teismuose, ištuokos, nuosavybės perleidimo ir kitose transakcijose.

— Imigracijos, pilietybės, paskolų parūpinimo, civilinės metrikacijos ir kiti reikalai. — Atstovavimas įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai, nuorašai ir fotokopijos. — Visokeriopos informacijos. — Lietuvių interesus gina prityrę specialistai, studijavę Amerikos ir Europos universitetuose.

UZEIKITE ARBA PARASYKITE MŪSŲ BIURUI.

JONAS J. JUŠKAITIS

932 Dundas West, Toronto, Canada. Tel. EM 6-4880.

vais buvo viešinti Toronte op. sol. E. Kardelienė ir inž. Ruzgaitis. Krikštynų vaišėse dalyvavo apie 20 asmenų, kuriu tarpe ir viešis Toronte pianistas K. Smilgevičius. Kor.

TORONTO LIETUVIAI STUDENTAI,

kurių priskaitoma apie 40, lapkričio 7 d. turėjo bendrus pietus, kaip Lietuvių studentų klubo nariai. Iš 40 studentų, dalyvavo 26. Draugiškai pasišnekėta, padainuota.

Studentai specialybėmis taip pasiskirstę: technikų 14, humanitarų 6, architektų 4, odontologų 3, farmacininkų 2, muzikų 2, menininkų 2, besiruošiančių moksliniais laipsniais 4.

PRAPLĖS DUNDAS GATVĖ

Kai kurie namų savininkai bei agentai paskutiniu metu bando parduoti palyginamai geromis sąlygomis žemę, namus ir biiznius, esančius šiaurės rytinėje Dundas ir Bathurst gatvių sankryžoje. Suinteresuotųjų pirkėjų tarpe yra ir lietuvių. Mūsų tautiečių labai tenka priminti, kad Toronto miesto taryba jau 1947 m. yra nutarusi visą tą kampą nusavinti, namus nugriauti ir praplėsti Dundas gatvę, kuri toje vietoje daro 90 laipsnių staigų pasisukimą ir yra greitam susisiekimui pavojingas stabdis.

Turtą nusavinant artimoje ateityje būsianti mokama tik 1947 m. nustatytos vetės kaina (sk).

ZIEMOS ŽEMĖS ŪKIO PARODA

Lapkričio 14 d. gen. Sir. A. Nye atidarė Kolizėje (Parados aikštėje) Karališkąją žiemės žemės ūkio parodą, kurioje išstatyti žemės ūkio gaminiai, galvijai sparnuočiai, jautai, galės ir visa kita, kas turi ryšio su agrikultūra iš Kanados, Anglijos, JAV, Švedijos ir kitų kraštų. Parodos programoje tarptautinės žirgų lenktynės ir kt. varžybos. Ji atidaryta iki lapkričio 22 d. (sk).

ATVYKO IŠ EUROPOS

Šiomis dienomis iš Europos į Torontą atvyko pp. Jogminų ir Vyskupaičių šeimos. Jos atplaukė „Columbia“ laivu iš Southamptono.

Mažlietuvius p. Vyskupaitis sako, kad imigracija iš Anglijos į Kanadą esanti gana smarkiai suvaržyta. Vis dar esą daug mūsų tautiečių, norinčių patekti į Kanadą. Tai esą įmanoma tik su patvirtintomis darbo bei buto garantijomis. (Sk.)

Dr. A. VALADKA

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
1081 Bloor St. W.-Toronto
priima ligonius ir gimdyves šokiadieniais nuo 2-4 pp. ir 6,30-8 vv. arba pagal susitarimą tel. ME 2933